

Filipino

Patnubay ng Guro

Ang aklat na ito ay magkatuwang na inihanda at sinuri ng mga edukador mula sa mga publiko at pribadong paaralan at pamantasan. Hinihikayat namin ang mga guro at ibang nasa larangan ng edukasyon na mag-email ng kanilang puna at mungkahi sa Kagawaran ng Edukasyon sa action@deped.gov.ph.

Mahalaga sa amin ang inyong mga puna at mungkahi.

**Kagawaran ng Edukasyon
Republika ng Pilipinas**

Filipino – Ikasampung Baitang
Patnubay ng Guro
Unang Edisyon 2015

Isinasaad ng Batas Republika 8293, seksiyon 176 na “Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-ari (sipi) sa anumang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayunman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito’y pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.”

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand names, tatak o trademarks, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa aklat na ito ay sa nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagtibay ng isang kasunduan ng Kagawaran ng Edukasyon at Filipinas Copyright Licensing Society (FILCOLS), Inc. na ang FILCOLS ang kakatawan sa paghiling ng kaukulang pahintulot sa nagmamay-ari ng mga akdang hiniram at ginamit dito. Pinagsumikapang matunton upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-arang iyon.

Tanging mga institusyon at kompanyang nakipagkontrata sa FILCOLS at yaong nakasaad lamang sa kasunduan, ang maaaring kumopya mula dito sa Patnubay ng Guro. Ang hindi nakipagkontrata sa FILCOLS ay dapat, kung ninanais makakopya, makipag-ugnay nang tuwiran sa mga tagapaglathala at sa mga may-akda.

Maaaring tumawag sa FILCOLS sa telephone blg. (02) 439-2204 o mag-email sa filcols@gmail.com ang mga may-akda at tagapaglathala.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Br. Armin A. Luistro FSC
Pangalawang Kalihim: Dina S. Ocampo, PhD

Mga Bumuo ng Modyul para sa Patnubay ng Guro

Mga Konsultant: Magdalena O. Jocson at Aura Berta A. Abiera

Language Editor: Florentina S. Gorrospe, PhD

Mga Manunulat: Vilma C. Ambat, Ma. Teresa B. Barcelo, Eric O. Cariño, Mary Jane R. Dasig, Willita A. Enrijo, Shiela C. Molina, Julieta U. Rivera, Roselyn C. Sayson, Mary Grace A. Tabora, at Roderic P. Urgelles

Mga Taga-rebyu: Joselito C. Gutierrez, Angelita Kuizon, Girlie S. Macapagal, Marina G. Merida, Ma. Jesusa R. Unciano, at Evelyn Ramos

Mga Tagapangasiwa: Jocelyn DR. Andaya, Jose D. Tuguinayo Jr., Cristina S. Chioco, at Evangeline C. Calinisan

Mga Tagaguhit: Jason O. Villena

Naglayout: Camelka A. Sandoval

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education-Instructional Materials Council Secretariat (DepEd-IMCS)

Office Address: 5th Floor Mabini Bldg., DepEd Complex,
Meralco Avenue Pasig City
Philippines 1600

Telefax: (02) 634-1054 o 634-1072

E-mail Address: imcsetd@yahoo.com

TALAAN NG NILALAMAN

MODYUL 1 Mga Akdang Pampanitikan ng Mediterranean

Deskripsyon ng Modyul/Panimula.....	1
Yugto ng Pagkatuto.....	3
Aralin 1.1: Mitolohiya mula sa Rome - Italy	
Talaan ng mga Gawain.....	5
Aralin 1.2: Sanaysay mula sa Greece	
Pamantayang Pangnilalaman.....	11
Talaan ng mga Gawain.....	12
Aralin 1.3: Parabula mula sa Syria	
Pamantayang Pangnilalaman.....	15
Talaan ng mga Gawain.....	16
Aralin 1.4: Maikling Kuwento mula sa France	
Pamantayang Pangnilalaman.....	19
Talaan ng mga Gawain.....	20
Aralin 1.5: Nobela mula sa France	
Pamantayang Pangnilalaman.....	25
Talaan ng mga Gawain.....	26
Aralin 1.6: Tula mula sa Egypt	
Pamantayang Pangnilalaman.....	30
Talaan ng mga Gawain.....	31
Aralin 1.7: Epiko mula sa Egypt	
Pamantayang Pangnilalaman.....	35
Talaan ng mga Gawain.....	36
Pangwakas na Pagtataya.....	42
Susi sa Pagwawasto.....	48

MODYUL 2 Mga Akdang Pampanitikan ng mga Bansa sa Kanluran

Deskripsyon ng Modyul/Panimula.....	49
Yugto ng Pagkatuto.....	51
Aralin 2.1: Talumpati mula sa Brazil	
Pamantayang Pangnilalaman.....	52
Talaan ng mga Gawain.....	53
Aralin 2.2: Dagli mula sa Rehiyon ng Isa sa mga Isla ng Caribbean	
Pamantayang Pangnilalaman.....	58
Talaan ng mga Gawain.....	59
Aralin 2.3: Nobela mula sa Estados Unidos	
Pamantayang Pangnilalaman.....	64
Talaan ng mga Gawain.....	65
Aralin 2.4: Mitolohiya mula sa Iceland	
Pamantayang Pangnilalaman.....	67
Talaan ng mga Gawain.....	68
Aralin 2.5: Tula mula sa Inglatera	
Pamantayang Pangnilalaman.....	72
Talaan ng mga Gawain.....	73
Aralin 2.6: Dula mula sa England	
Pamantayang Pangnilalaman.....	76
Talaan ng mga Gawain.....	77
Aralin 2.7: Maikling Kuwento mula sa Amerika	
Pamantayang Pangnilalaman.....	83
Talaan ng mga Gawain.....	84
Pangwakas na Pagtataya.....	91

MODYUL 3 Mga Akdang Pampanitikan ng Africa at Persia

Deskripsyon ng Modyul/Panimula.....	97
Yugto ng Pagkatuto.....	99
 Aralin 3.1: Mitolohiya mula sa Kenya	
Pamantayang Pangnilalaman.....	100
Talaan ng mga Gawain.....	101
 Aralin 3.2: Anekdata mula sa Persia	
Pamantayang Pangnilalaman.....	103
Talaan ng mga Gawain.....	104
 Aralin 3.3: Sanaysay mula sa South Africa	
Pamantayang Pangnilalaman.....	107
Talaan ng mga Gawain.....	108
 Aralin 3.4: Tula mula sa Uganda	
Pamantayang Pangnilalaman.....	110
Talaan ng mga Gawain.....	111
 Aralin 3.5: Maikling Kuwento mula sa East Africa	
Pamantayang Pangnilalaman.....	114
Talaan ng mga Gawain.....	115
 Aralin 3.6: Epiko mula sa Mali	
Pamantayang Pangnilalaman.....	118
Talaan ng mga Gawain.....	119
 Aralin 3.7: Nobela mula sa Nigeria	
Pamantayang Pangnilalaman.....	123
Talaan ng mga Gawain.....	124
 Pangwakas na Pagtataya.....	128

MODYUL 4 EL FILIBUSTERISMO

Paunang Pagtataya.....	135
Deskripsyon ng Modyul/Panimula.....	140
Aralin 4.1: Kaligirang Pangkasanayan ng El Filibusterismo	
Pamantayang Pangnilalaman.....	140
Talaan ng mga Gawain.....	142
Aralin 4.2: Basilio: Buhay, Pangarap at Mithiin, Paniniwala at Saloobin	
Pamantayang Pangnilalaman.....	145
Talaan ng mga Gawain.....	146
Aralin 4.3: Si Kabesang Tales	
Pamantayang Pangnilalaman.....	151
Talaan ng mga Gawain.....	152
Aralin 4.4: Si Huli: Ang Simbolo ng Babaeng Filipina Noon, Ngayon, at sa Kasalukuyan	
Pamantayang Pangnilalaman.....	156
Talaan ng mga Gawain.....	157
Aralin 4.5: Si Isagani	
Pamantayang Pangnilalaman.....	162
Talaan ng mga Gawain.....	163
Aralin 4.6: Si Padre Florentino	
Pamantayang Pangnilalaman.....	166
Talaan ng mga Gawain.....	167
Aralin 4.7: Si Simoun	
Pamantayang Pangnilalaman.....	171
Talaan ng mga Gawain.....	172
Aralin 4.8: Pangwakas na Gawain	
Pamantayang Pangnilalaman.....	176
Talaan ng mga Gawain.....	177
Pangwakas na Pagtataya.....	178
Susi sa Pagwawasto.....	182

Republic of the Philippines
Department of Education
DepEd Complex, Meralco Avenue
Pasig City

K to 12 Gabay Pangkurikulum FILIPINO

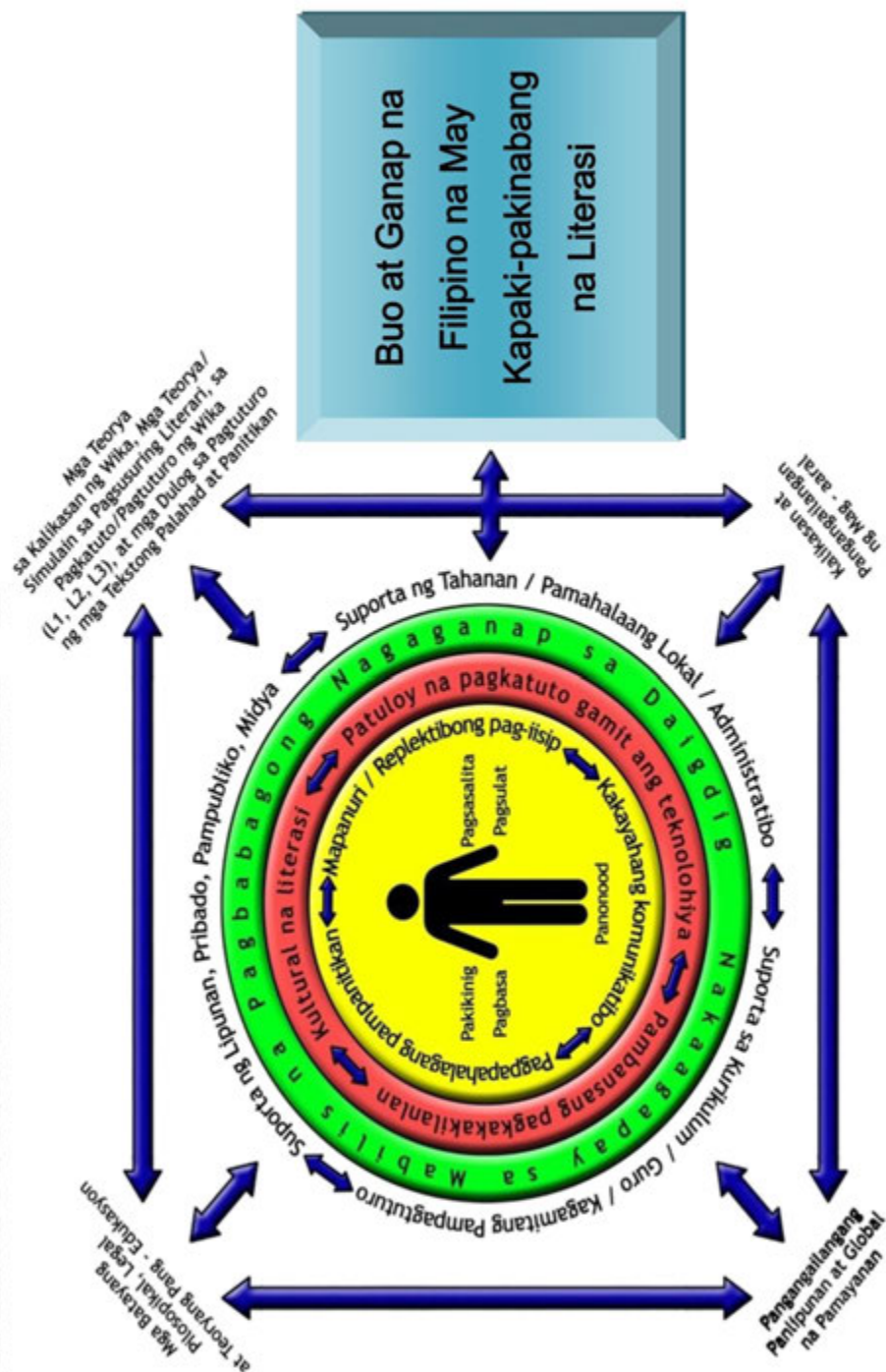
(Baitang 10)

Disyembre 2013

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

K to 12 Curriculum: Tunguhin, Inaasahang Bunga/Resulta, Pamantayang Pangnilalaman, Pamantayan sa Pagganap

KONSEPTUWAL NA BALANGKAS SA PAGTUTURO NG FILIPINO SA K - 12

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

Deskripsyon ng Batayang Konseptuwal na Balangkas sa Pagtuturo ng Filipino K-12

Pangkalahatang layunin ng Kurikulum ng K to 12 ang makalinang ng isang buo at ganap na Filipino ng may kapaki - pakinabang na literasi.

Kaugnay nito, layunin ng pagtuturo ng Filipino na malinang ang (1) kakayahang komunikatibo, (2) replektibo / mapanuring pag-iisip at, (3) pagpapahalagang pampantikan ng mga mag-aaral sa pamamagitan ng mga babasahin at teknolohiya tungo sa pagkakaroon ng pambansang pagkakakilanlan, kultural na literasi, at patuloy na pagkatuto upang makaagapay sa mabilis na pagbabagong nagaganap sa daigdig.

Sa ikatatamo ng mithing ito, kailangan ng mga kagamitang panturo ng mga guro bilang suporta sa kurikulum na magmula sa administrasyon, ahensiyang panlipunan, pribado at publiko, pamahalaang lokal, midya, tahanan at iba pang sektor ng lipunan.

Isinaalang-alang sa pagbuo ng kurikulum ang pangangailangang panlipunan, lokal at global na pamayanan, maging ang kalikasan at pangangailangan ng mga mag-aaral. Pinagbatayan din ang mga legal na batas pang-edukasyon, at mga teoryang pilosopikal ng edukasyon at wika nina Jean Piaget (Developmental Stages of Learning), Leo Vygotsky (Cooperative Learning), Jerome Bruner (Discovery Learning), Robert Gagne (Hierarchical Learning), David Ausubel (Interactive/Integrated Learning), Cummins (Basic Interpersonal Communication Skills-BICS at Cognitive Academic Language Proficiency Skills-CALPS) at ng ating pambansang bayaning si Dr. Jose P. Rizal na nagsabing "nasa kabataan ang pag-asa ng bayan". Dahil ang Filipino ay nasa disiplina ng wika, pinagbatayan ang mga teorya sa kalikasan at pagkatuto ng wika, mga teorya / simulain sa pagsusuring panliterasi at mga pagdulong sa pagtuturo ng wika (W1, W2, W3) at pagtuturo ng mga akdang pampantikan at tekstong palahad.

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

Mga Pamantayan sa Filipino K-12

A. Pamantayan sa Programa (Core Learning Area Standard):

Pamantayan ng Programa ng Baitang 1-6	Nagagamit ang wikang Filipino upang madaling maunawaan at maipaliwanag ang mga kaalaman sa araling pangnilalaman, magamit ang angkop at wastong salita sa pagpapahayag ng sariling kaisipan, damdamin o karanasan nang may lubos na paggalang sa kultura ng nagbibigay at tumatanggap ng mensahe.
Pamantayan ng Programa ng Baitang 7-10	Naipamamalas ng mag-aaral ang kakayahang komunikatibo, mapanuring pag-iisip, at pag-unawa at pagpapahalagang pampanitikan gamit ang teknolohiya at iba't ibang uri ng teksto at mga akdang pampanitikan rehiyunal, pambansa, saling-akdang Asyano at pandaigdig tungo sa pagtatamo ng kultural na literasi.

B. Pangunahing Pamantayan ng Bawat Yugto (Key Stage Standards):

K - 3	4 - 6	7 - 10	11 - 12
Sa dulo ng Baitang 3, nakakaya ng mga mag-aaral na ipakita ang kasanayan sa pag-unawa at pag-iisip sa mga narinig at nabasang teksto at ipahayag nang mabisa ang mga ibig sabihin at nadarama.	Sa dulo ng Baitang 6, naipapakita ng mga mag-aaral ang sigla sa pagtuklas at pagdama sa pagbigkas at pasulat na mga teksto at ipahayag nang mabisa ang mga ibig sabihin at nadarama.	Sa dulo ng Baitang 10, naipamamalas ng mag-aaral ang kakayahang komunikatibo, replektibo/ mapanuring pag-iisip at pagpapahalagang pampanitikan sa tulong ng mga akdang rehiyonal, pambansa at salintekstong Asyano at pandaigdig upang matamo ang kultural na literasi.	Sa dulo ng Baitang 12 naipamamalas ng mag-aaral ang kakayahang komunikatibo, replektibo/ mapanuring pag-iisip at pagpapahalagang pampanitikan sa tulong ng iba't ibang disiplina at teknolohiya upang magkaroon ng akademikong pag-unawa

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

Pamantayan sa Bawat Baitang (Grade Level Standards):

Pamantayan sa Bawat Baitang	
Baitang	
K	Naipamamalas ng mag-aaral ang kakayahang sa pagpapahayag ng iniisip at damdamin sa wikang katutubo at ang kahandaan sa pagbasa at pagsulat upang makilala ang sarili at matutong makisalamuha sa kapwa.
1	Pagkatapos ng Unang Baitang , inaasahang nauunawaan ng mga mag-aaral ang mga pasalita at di-pasalitang paraan ng pagpapahayag at nakatutugon nang naaayon. Nakakamit ang mga kasanayan sa mabuting pagbasa at pagsulat upang maipahayag at maiugnay ang sariling ideya, damdamin at karanasan sa mga narinig at nabasang mga teksto ayon sa kanilang antas o nilal at kaugnay ng kanilang kultura.
2	Pagkatapos ng Ikalawang Baitang , inaasahang nasasabi ng mga mag-aaral ang pangunahing diwa ng tekstong binasa o napakinggan, nagagamit ang mga kaalaman sa wika, nakababasa nang may wastong paglilipon ng mga salita at maayos na nakasulat upang maipahayag at maiugnay ang sariling ideya, damdamin at karanasan sa mga narinig at nabasang mga teksto ayon sa kanilang antas o nilal at kaugnay ng kanilang kultura.
3	Pagkatapos ng Ikatlóng Baitang , inaasahang nasasabi na ng mga mag-aaral ang pangunahing diwa ng tekstong binasa o napakinggan at nakapagbibigay ng kaugnay o katumbas na teksto, nagagamit ang mga kaalaman sa wika, nakababasa nang may wastong paglilipon ng mga salita at maayos na nakasulat gamit ang iba't ibang bahagi ng pananalita upang maipahayag at maiugnay ang sariling ideya, damdamin at karanasan sa mga narinig at nabasang mga teksto ayon sa kanilang antas o lebel at kaugnay ng kanilang kultura.
4	Pagkatapos ng Ikaapat na Baitang , naipamamalas na ng mga mag-aaral ang kakayahang sa pagbasa, pagsulat at pakikipagtalastasan nang wasto upang maipahayag ang kaalaman, ideya at damdaming angkop sa kaniyang edad at sa kulturang kinabibilangan at nakikilahok sa pagpapaulat ng pamayanan.
5	Pagkatapos ng Ikalimang Baitang , naipamamalas ng mag-aaral ang kakayahang sa pakikipagtalastasan, mapanuring pag-iisip at, pagpapahalaga sa panitikan at kultura sa pamamagitan ng iba't ibang teksto/ babasahing lokal at pambansa.
6	Pagkatapos ng Ikaanim na Baitang , naipamamalas ng mag-aaral ang kakayahang sa pakikipagtalastasan, mapanuring pag-iisip at pagpapahalaga sa wika, panitikan at kultura upang makaambag sa pag-unlad ng bansa.
7	Pagkatapos ng Ikapitong Baitang , naipamamalas ng mag-aaral ang kakayahang komunikatibo, mapanuring pag-iisip, at pag-unawa at pagpapahalagang pampanitikan gamit ang teknolohiya at iba't ibang uri ng teksto at akdang pampanitikan rehiyunal upang maipagmalaki ang sariling kultura, gayundin ang iba't ibang kulturang panrehiyon.
8	Pagkatapos ng Ikawalong Baitang , naipamamalas ng mag-aaral ang kakayahang komunikatibo, mapanuring pag-iisip, at pag-unawa at pagpapahalagang pampanitikan gamit ang teknolohiya at iba't ibang uri ng teksto at akdang pampanitikan pambansa upang maipagmalaki ang kulturang Pilipino.
9	Pagkatapos ng Ikasiyam na Baitang , Naipamamalas ng mag-aaral ang kakayahang komunikatibo, mapanuring pag-iisip, at pag-unawa at pagpapahalagang pampanitikan gamit ang teknolohiya at iba't ibang uri ng teksto at salin-akdang Asyano upang mapatibay ang pagkakakilanang Asyano.
10	Pagkatapos ng Ikasampung Baitang , naipamamalas ng mag-aaral ang kakayahang komunikatibo, mapanuring pag-iisip, at pag-unawa at pagpapahalagang pampanitikan gamit ang teknolohiya at iba't ibang uri ng teksto at salin-akdang pandaigdig tungo sa pagkakaroon ng kamalayang global.

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

BAITANG 10

UNANG MARKAHAN

TEMA	Panitikang Mediterranean
PAMANTAYANG PANGNILALAMAN	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa at pagpapahalaga sa mga akdang pampanitikan
PAMANTAYAN SA PAGGANAP	Ang mag-aaral ay nakabubuo ng kritikal na pagsusuri sa mga isinagawang critique tungkol sa alimang akdang pampanitikang Mediterranean
PANITIKAN	Mitolohiya, Parabula, Sanaysay, Epiko/Tula, Maikling Kuwento, Nobela (isang kabanata)
GRAMATIKA	Paggamit ng Pandiwa Bilang Aksiyon, Pangyayari at Karanasan Mga Pang-uugnay sa Pagsasalaysay Pagsusuri sa Gamit ng Pananaw sa Isang Pahayag Mga Hudyat sa Pagsusunod-sunod ng mga Pangyayari Panghalip Bilang Panuring Mga Pahayag na Ginagamit sa Pag-uugnay ng mga Pangyayari
BILANG NG SESYON	40 Sesyon/4 na Araw sa Loob ng isang Linggo

MGA KASANAYANG PAMPAGKATUTO SA BAWAT DOMAIN

Pag-unawa sa Napakingingan (PN)	Pag-unawa sa Binasa (PB)	Paglinang ng Talasalitaan (PT)	Panonood (PD)	Pagsasalita (PS)	Pagsulat (PU)	Wika at Gramatika (WG)	Estratehiya sa Pag-aaral (EP)
Mitolohiya (4 na sesyon) F10PN-Ia-b-62 Naipahahayag mahalagang kaisipan sa napakingingan	F10PB-Ia-b-62 Naiuugnay ang mga kaisipang nakapaloob sa akda sa nangyayari sa: sarili pamilya pamayanan lipunan daigdig	F10PT-Ia-b-61 Naiuugnay ang kahulugan ng salita batay sa kayarian nito	F10PD-Ia-b-61 Natutukoy ang mensahe at layunin ng napanood na cartoon ng isang mitolohiya	F10PS-Ia-b-64 Naipahahayag nang malinaw ang sariling opinyon sa paksang tinalakay	F10PU-Ia-b-64 Naisusulat ang sariling mitolohiya batay sa paksa ng akdang binasa	F10WG-Ia-b-57 Nagagamit ang angkop na pandiwa bilang aksiyon, pangyayari at karanasan	F10EP-Ia-b-27 Naisagawa ang sistematikong pananaliksik sa iba't ibang pagkukunan ng impormasyon (<i>internet</i> , silid-aklatan, at iba pa)

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

Pag-unawa sa Napakikingan (PN)	Pag-unawa sa Binasa (PB)	Paglinang ng Talasalitaan (PT)	Panonood (PD)	Pagsasalita (PS)	Pagsulat (PU)	Wika at Gramatika (WG)	Estratehiya sa Pag-aaral (EP)
<p>Parabula (4 na sesyon)</p> <p>F10PN-Ib-c-63 Nasusuri ang tiyak na bahagi ng napakikingang parabula na naglalahad ng katotohanan, kabutihan at kagandahang-asal</p>	<p>F10PB-Ib-c-63 Nasusuri ang nilalaman, elemento at kakanyahan ng binasang akda gamit ang mga ibinigay na tanong</p>	<p>F10PT-Ib-c-62 Nabibigyang-puna ang estilo ng may-akda batay sa mga salita at ekspresyong ginamit sa akda</p>	<p>F10PD-Ib-c-62 Nahihinuha ang nilalaman, elemento at kakanyahan ng pinanood na akda gamit ang mga estratehiyang binuo ng guro at mag-aaral</p>	<p>F10PS-Ib-c-65 Naipakikita ang kakayahang sa pagsasalita sa paggamit ng mga berbal at di-berbal na estratehiya</p>	<p>F10PU-Ib-c-65 Naisulat nang may maayos na paliwanag ang kaugnay na <i>collage</i> na may kaugnayan sa paksa</p>	<p>F10WG-Ib-c-58 Nagagamit ang angkop na mga piling pang-ugnay sa pagsasalaysay (pagsisimula, pagpapadaloy ng mga pangyayari, pagwawakas)</p>	
<p>Sanaysay (4 na sesyon)</p> <p>F10PN-Ic-d-64 Naipaliwanag ang pangunahing paksa at pantulong na mga ideya sa napakikingang impormasyon sa radyo o iba pang anyo ng <i>media</i></p>	<p>F10PB-Ic-d-64 Nabibigyang-reaksiyon ang mga kaisipan o ideya sa tinalakay na akda</p>	<p>F10PT-Ic-d-63 Natutukoy ang mga salitang magkakapareho o magkakaugnay ang kahulugan</p>	<p>F10PD-Ic-d-63 Natatalakay ang mga bahagi ng pinanood na nagpapakita ng mga isyung pandaigdig</p>	<p>F10PS-Ic-d-66 Naibabahagi ang sariling reaksiyon sa ilang mahahalagang ideyang nakapaloob sa binasang akda sa pamamagitan ng <i>brain storming</i></p>	<p>F10PU-Ic-d-66 Naitatala ang mga impormasyon tungkol sa isa sa napapanahong isyung pandaigdig</p>	<p>F10WG-Ic-d-59 Nagagamit ang angkop na mga pahayag sa pagbibigay ng sariling pananaw</p>	<p>F10EP-Ia-b-28 Nasaliksik ang mahahalagang impormasyon gamit ang silid-aklatan, <i>internet</i>, at iba pang batis ng mga impormasyon</p>

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

Pag-unawa sa Napakindingan (PN)	Pag-unawa sa Binasa (PB)	Paglinang ng Talasalitaan (PT)	Panonood (PD)	Pagsasalita (PS)	Pagsulat (PU)	Wika at Gramatika (WG)	Estratehiya sa Pag-aaral (EP)
Epiko/Tula (8 sesyon) F10PN-Ie-f-65 Nahihinuha kung bakit itinuturing na bayani sa kanilang lugar at kapanahunan ang piling tauhan sa epiko batay sa napakindingang usapan/ diyalogo	F10PB-Ie-f-65 Naibibigay ang sariling interpretasyon kung bakit ang mga suliranin ay ipinararanas ng may-akda sa pangunahing tauhan ng epiko	F10PT-Ie-f-64 Nabibigyang-puna ang bisa ng paggamit ng mga salitang nagpapahayag ng matinding damdamin	F10PD-Ie-f-64 Natutukoy ang mga bahaging napanood na tiyakang nagpapakita ng ugnayan ng mga tauhan sa puwersa ng kalikasan	F10PS-Ie-f-67 Nababasa nang paaawit ang ilang piling saknong ng binasang akda	F10PU-Ie-f-67 Naisusulat ang paglalahad na nagpapahayag ng pananaw tungkol sa pagkakaiba-iba, pagkakatulad at ng mga epikong pandaigdig	F10WG-Ie-f-60 Nagagamit ang angkop na mga hudyat sa pagsusunod-sunod ng mga pangyayari	
Maikling Kuwento (4 sesyon) F10PN-If-g-66 Naipagpaliwanag ng ilang pangyayaring napakindingan na may kaugnayan sa kasalukuyang mga pangyayari sa daigdig	F10PB-If-g-67 Napapatunayang ang mga pangyayari sa akda ay maaaring maganap sa tunay na buhay	F10PT-If-g-66 Nabibigyang-kahulugan ang mahihirap na salita o ekspresyong ginamit sa akda batay sa konteksto ng pangungusap	F10PD-If-g-65 Napahahalagahan ang napanood na pagtatanghal ng isang akda sa pamamagitan ng paghanap ng simbolong nakapaloob dito	F10PS-If-g-68 Nakikibahagi sa <i>round table discussion</i> kaugnay ng mga isyung pandaigdig	F10PU-If-g-68 Naisusulat ang paliwanag tungkol sa isyung pandaigdig na iniuugnay sa buhay ng mga Pilipino	F10WG-If-g-61 Nagagamit ang angkop na mga panghalip bilang panuring sa mga tauhan	F10EP-If-g-29 Nakagamit ng <i>internet</i> para sa pananaliksik

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

Pag-unawa sa Napakinggan (PN)	Pag-unawa sa Binasa (PB)	Paglinang ng Talasalitaan (PT)	Panonood (PD)	Pagsasalita (PS)	Pagsulat (PU)	Wika at Gramatika (WG)	Estratehiya sa Pag-aaral (EP)
<p>Nobela (4 na sesyon)</p> <p>F10PN-Ig-h-67 Naibibigay ang katangian ng isang tauhan batay sa napakinggang diyologo</p>	<p>F10PB-Ig-h-68 Nasusuri ang binasang kabanata ng nobela bilang isang akdang pampanitikan sa pananaw humanismo o alinmang angkop na pananaw</p>	<p>F10PT-Ig-h-67 Nakikilala ang pagkakaugnay-ugnay ng mga salita ayon sa antas o tindi ng kahulugang ipinahahayag nito (<i>clining</i>)</p>	<p>F10PD-Ig-h-66 Naihanahambing ang ilang pangyayari sa napanood na dula sa mga pangyayari sa binasang kabanata ng nobela</p>	<p>F10PS-Ig-h-69 Nailalarawan ang kultura ng mga tuhan na masasalamin sa kabanata</p>	<p>F10PU-Ig-h-69 Naisasadula ang isang pangyayari sa tunay na buhay na may pagkakatatulad sa mga piling pangyayari sa kabanata ng nobela</p>	<p>F10WG-Ig-h-62 Nagagamit ang angkop na mga hudyat sa pagsusunod-sunod ng mga pangyayari</p>	
<p>Pangwakas na Gawain (8 sesyon)</p> <p>F10PN-II-j-68 Naibabahagi ang sariling opinyon o pananaw batay sa napakinggan</p>	<p>F10PB-II-j-69 Naibubuod sa isang <i>critique</i> ang sariling panunuri ng alinmang akdang pampanitikan ng Mediterranean</p>	<p>F10PT-II-j-68 Naibibigay ang kaugnay na mga konsepto ng piling salitang <i>critique</i> at simposyum</p>	<p>F10PD-II-j-67 Naimumungkahi ang mga dapat isaalang-alang sa pagagasagawa ng isang simposyum batay sa nakita sa aklat o iba pang impormasyon</p>	<p>F10PS-II-j-70 Nailalahad nang malinaw sa isang simposyum ang nabuong <i>critique</i> ng alinmang akdang pampanitikan ng Mediterranean</p>	<p>F10PU-II-j-70 Naisusulat ang isang <i>critique</i> ng alinmang akdang pampanitikan ng Mediterranean</p>	<p>F10PN-II-j-63 Nagagamit ang komunikatibong kasanayan sa paggamit ng wikang Filipino isang simposyum</p>	

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

IKALAWANG MARKAHAN

TEMA	Panitikan ng mga Bansa sa Kanluran
PAMANTAYANG PANGNILALAMAN	Naipapamalas ng mag-aaral ang pag-unawa at pagpapahalaga sa mga akdang pampantikan ng mga bansang kanluranin
PAMANTAYAN SA PAGGANAP	Ang mag-aaral ay nakapaglalathala ng sariling akda sa hatirang pangmadla (<i>social media</i>)
PANITIKAN	Sanaysay, Tula, Mitolohiya, Dula, Maikling Kuwento at Nobela
GRAMATIKA	Pagpapalawak ng Pangungusap Paggamit ng Matatalinghagang Pananalita Pokus ng Pandiwa: Tagaganap at Layon Pokus ng Pandiwa: Pinaglaanan at Kagamitan Pokus ng Pandiwa: Direksiyon at Sanhi Panunuring Pampantikan
BILANG NG SESYON	40 na sesyon/ 4 na Araw sa Loob ng Isang Linggo

MGA KASANAYANG PAMPAGKATUTO SA BAWAT DOMAIN

Pag-unawa sa Napakindingan (PN)	Pag-unawa sa Binasa (PB)	Paglinang ng Talasalitaan (PT)	Panonood (PD)	Pagsasalita (PS)	Pagsulat (PU)	Wika at Gramatika (WG)	Estratehiya sa Pag-aaral (EP)
Mitolohiya (6 na sesyon) F10PN-IIa-b-71 Nailalahad ng mga pangunahing paksa at ideya batay sa napakindingang usapan ng mga tauhan	F10PB-IIa-b-73 Nasusuri ang nilalaman, elemento at kakanyahan ng binasang mitolohiya F10PB-IIa-b-74 Naiugnay ang mahahalagang kaisipan sa binasa sa sariling karanasan	F10PT-IIa-b-71 Naisasama ang salita sa iba pang salita upang makabuo ng ibang kahulugan (<i>collocation</i>)	F10PD-IIa-b-69 Nabubuo ang sistematikong panunuri sa mitolohiyang napanood	F10PS-IIa-b-73 Naipapahayag ang mahahalagang kaisipan at pananaw tungkol sa mitolohiya	F10PU-IIa-b-73 Pasulat na naihahambing ang mitolohiya mula sa bansang kanluranin sa mitolohiyang Pilipino	F10WG-IIa-b-66 Nagagamit ng wasto ang pokus ng pandiwa: tagaganap at layon sa pagsulat ng paghahambing	

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

Pag-unawa sa Napakindingan (PN)	Pag-unawa sa Binasa (PB)	Paglinang ng Talasalitaan (PT)	Panonood (PD)	Pagsasalita (PS)	Pagsulat (PU)	Wika at Gramatika (WG)	Estratehiya sa Pag-aaral (EP)
Dula (4 na sesyon) F10PN-IIa-b-72 Nailalahad ang kultura ng lugar na kuwentong-bayan sa napakindingang usapan ng mga tauhan	F10PB-IIa-b-75 Naihahambing ang kultura ng bansang pinagmulan ng akda sa alinmang bansa sa daigdig	F10PT-IIa-b-72 Naipaliwanag ang kahulugan ng salita batay sa pinagmulan nito (epitimolohiya)	F10PD-IIa-b-70 Naipaliwanag ang katangian ng mga tao sa bansang pinagmulan ng kuwentong-bayan batay sa napanood na bahagi nito	F10PS-IIa-b-74 Naibabaghi ang sariling damdamin at saloobin sa isang pangkatang talakayan ang sariling kultura kung ihahahambing sa kultura ng ibang bansa batay sa nabasang dula	F10PU-IIa-b-74 Naisusulat nang wasto ang sariling damdamin at saloobin tungkol sa sariling kultura kung ihahahambing sa kultura ng ibang bansa batay sa	F10WG-IIa-b-67 Nagagamit ng wasto ang pokus ng pandiwa (pinaglalaanan at kagamitan) sa pagsulat ng sariling damdamin at saloobin tungkol sa sariling kultura kung ihahahambing sa kultura ng ibang bansa	
Tula (5 sesyon) F10PN-IIc-d-70 Naibigay ang puna sa estilo ng napakindingang tula	F10PB-IIc-d-72 Nasusuri ang mga elemento ng tula	F10PT-IIc-d-70 Naibigay ang kahulugan ng matatalinghagang pananalita na ginamit sa tula		F10PS-IIc-d-72 Nagagamit ang kasanayan at kakayahang malinaw at mabisang pagbigkas ng tula	F10PU-IIc-d-72 Naisusulat ang sariling tula na may hawig sa paksa ng tulang tinalakay	F10WG-IIc-d-65 Nagagamit ang matatalinghagang pananalita sa pagsulat ng tula	
Maikling Kuwento (5 sesyon) F10PN-IIe-73 Nasusuri sa diyologo ng mga tauhan ang kasinangan ng akda	F10PB-IIe-76 Nabibigyang-reaksiyon ang pagiging makatotohanan/di-makatotohanan ng mga pangyayari sa maikling kuwento	F10PT-IIe-73 Naitatala ang mga salitang magkakatalad at magkakaugnay sa kahulugan	F10PD-IIe-71 Nahihinuha sa mga bahaging pinanood ang pakikipag-ugnayang pandaigdig	F10PS-IIe-75 Naisasalaysay nang masining at may damdamin ang isinulat na maikling kuwento	F10PU-IIe-75 Naisusulat ang sariling maikling kuwento tungkol sa nangyayari sa kasalukuyang may kaugnayan sa mga kaganapan sa binasang kuwento	F10WG-IIc-d-68 Nagagamit ang pokus ng pandiwa: tagaganap at layon sa isinulat na sariling kuwento	

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

Pag-unawa sa Napakiddingan (PN)	Pag-unawa sa Binasa (PB)	Paglinang ng Talasalitaan (PT)	Panonood (PD)	Pagsasalita (PS)	Pagsulat (PU)	Wika at Gramatika (WG)	Estratehiya sa Pag-aaral (EP)
<p>Nobela (5 sesyon)</p> <p>F10PN-IIIf-74 Naisasalaysay ang mga tunggalian sa pagitan ng mga tauhan batay sa kanilang mga pananalita</p>	<p>F10PB-IIIf-77 Nasusuri ang nobela bilang akdang pampantitikan sa pananaw realism o alinmang angkop na pananaw/teoryang pampantitikan</p> <p>F10PB-IIIf-78 Naihamambing ang akda sa iba pang katulad na <i>genre</i> batay sa tiyak na mga elemento nito</p>	<p>F10PT-IIIf-74 Nabibigyang-kahulugan ang mahihirap na salita, kabilang ang mga terminong ginagamit sa panunuring pampantitikan</p>	<p>F10PD-IIIf-72 Nabubuo ang sariling wakas ng napanood na bahagi ng teleserye na may paksa ng kaugnay ng binasa</p>	<p>F10PS-IIIf-76 Naisusulat ang suring-basa ng nobelang nabasa o napanood</p>	<p>F10PU-IIIf-76 Naitatanghal ang pinakamadulang bahagi ng nobela</p>	<p>F10WG-IIIf-69 Nagagamit ang angkop at mabisang mga pahayag sa pagsasagawa ng suring –basa o panunuring pampantitikan</p>	<p>F10EP-IIIf-31 Nagagamit ang iba't ibang batis ng impormasyon sa pananaliksik tungkol sa mga teroyang pampantitikan</p>
<p>Sanaysay (5 sesyon)</p> <p>F10PN-IIIf-69 Naiugnay nang may panunuri sa sariling saloobin at damdamin ang naririnig na balita, komentaryo, talumpati, at iba pa</p>	<p>F10PB-IIIf-70 Naiugnay ang mga argumentong nakuha sa mga artikulo sa pahayagan, magasin, at iba pa sa nakasulat na akda</p> <p>F10PB-IIIf-71 Naibibigay ang sariling pananaw o opinyon batay sa binasang anyo ng sanaysay (talumpati o editoriyal)</p>	<p>F10PT-IIIf-69 Nabibigyang-kahulugan ang mga salitang di lantad ang kahulugan sa tulong ng <i>word association</i></p>	<p>F10PD-IIIf-68 Nasusuri ang napanood na pagbabalita batay sa: - paksa - paraan ng pagbabalita - at iba pa</p>	<p>F10PS-IIIf-71 Naipahahayag nang may katalinuhan ang sariling kaalaman at opinyon tungkol sa isang talumpati</p>	<p>F10PU-IIIf-71 Naisusulat ang isang talumpati tungkol sa isang kontrobersyal na isyu</p>	<p>F10WG-IIIf-64 Nasusuri ang kasanayan at kaisahan sa pagpapalawak ng pangungusap</p>	

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

Pag-unawa sa Napakindingan (PN)	Pag-unawa sa Binasa (PB)	Paglinang ng Talasalitaan (PT)	Panonood (PD)	Pagsasalita (PS)	Pagsulat (PU)	Wika at Gramatika (WG)	Estratehiya sa Pag-aaral (EP)
Pangwakas na Gawain (7 sesyon) F10PN-IIg-h-75 Matalinong nakikinig upang makalahok sa mapanuring talakayan sa klase	F10PB-III-j-79 Nabibigyang-puna ang mga nababasa sa mga social media (pahayagan, TV, <i>internet</i> tulad ng <i>fb</i> , <i>e-mail</i> , at iba pa)	F10PT-IIg-h-75 Natutukoy at nabibigyang-kahulugan ang mga salitang karaniwang nakikita sa <i>social media</i>	F10PD-IIg-h-73 Natutukoy ang mga popular na anyo ng panitikan na karaniwang nakikita sa mga <i>social media</i>	F10PS-III-j-77 Naibabahagi nang buong sigla ang inilathalang sariling akda	F10PU-III-j-77 Naisusulat ang sariling akda at nailalathala ito sa alinmang <i>social media</i>	F10WG-III-j-70 Nagagamit ang kahusayan sa gramatikal at diskorsal na pagsulat ng isang organisado at makahulugang akda	

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

IKATLONG MARKAHAN

TEMA	Panitikan ng Africa at Persia
PAMANTAYANG PANGNILALAMAN	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa at pagpapahalaga sa mga akdang pampanitikan ng Africa at Persia
PAMANTAYAN SA PAGGANAP	Ang mag-aaral ay nakapanghihiyayat tungkol sa kagandahan ng alinmang bansa batay sa binasang akdang pampanitikan
PANITIKAN	Mitolohiya, Anekdotang, Tula, Epiko/Maikling Kuwento, Sanaysay, Nobela
GRAMATIKA	Paggamit ng Pamantayan sa Pagsasalang-wika Gramatika, Diskorsal at Strategik na Kasanayan sa Pagsulat Pagsusuri sa mga Simbolismo at Matatalinghagang Pahayag Pagpapakahulugan ng Iba't Ibang Damdamin Paggamit ng Tuwiran at Di-Tuwirang Pahayag sa Paghahatid ng Mensahe Panunuring Pampelikula
BILANG NG SESYON	40 na sesyon/ 4 na Araw sa Loob ng Isang Linggo

MGA KASANAYANG PAMPAGKATUTO SA BAWAT DOMAIN

Pag-unawa sa Napakindingan (PN)	Pag-unawa sa Binasa (PB)	Paglinang ng Talasalitaan (PT)	Panonood (PD)	Pagsasalita (PS)	Pagsulat (PU)	Wika at Gramatika (WG)	Estratehiya sa Pag-aaral (EP)
Mitolohiya (5 sesyon) F10PN-IIIa-76 Naipaliwanag ang pagkakatulad ng mitolohiya ng Africa at Persia	F10PB-IIIa-80 Nasusuri ang mga kaisipang nakapaloob sa mitolohiya batay sa: - suliranin ng akda - kilos at gawi ng tauhan - desisyon ng tauhan	F10PT-IIIa-76 Naibibigay ang pinagmulan ng salita (etimolohiya)	F10PD-IIIa-74 Nabibigyang-puna ang nanonood na <i>video clip</i>	F10PS-IIIa-78 Napangangatwiran ang sariling reaksiyon tungkol sa akdang binasa sa pamamagitan ng debate/pagtatalo)	F10PU-IIIa-78 Naisusulat ang pagsusuri ng akdang binasa sa naging impluwensya nito sa sarili at sa mga kamag-aral na kinapanayam	F10WG-IIIa-71 Nagagamit nang angkop ang mga pamantayan sa pagsasalang-wika	

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

Pag-unawa sa Napakindingan (PN)	Pag-unawa sa Binasa (PB)	Paglinang ng Talasalitaan (PT)	Panonood (PD)	Pagsasalita (PS)	Pagsulat (PU)	Wika at Gramatika (WG)	Estratehiya sa Pag-aaral (EP)
Anekdota (5 sesyon) F10PN-IIIb-77 Nahihinuha ang damdamin ng sumulat ng napakindingan anekdota	F10PB-IIIb-81 Nasusuri ang binasang anekdota batay sa: paksa tauhan tagpuan motibo ng awtor paraan ng pagsulat at iba pa	F10PT-IIIb-77 Nabibigyang - kahulugan ang salita batay sa ginamit na panlapi	F10PD-IIIb-75 Naibibigay ang sariling opinyon tungkol sa anekdotang napanood sa <i>you tube</i>	F10PS-IIIb-79 Naisasalaysay ang nabuong anekdota sa isang diyologo aside, soliloquy o monolog	F10PU-IIIb-79 Naisusulat ang isang orihinal na komik strip ng anekdota	F10WG-IIIb-72 Nagagamit ang kahusayang gramatikal, diskorsal at strategic sa pagsulat at pagsasalaysay ng orihinal na anekdota	
Tula (5 sesyon) F10PN-IIIc-78 Nasusuri ang kasiningan at bisa ng tula batay sa napakindingan	F10PB-IIIc-82 Nabibigyang- kahulugan ang iba't ibang simbolismo at matatalingha-gang pahayag sa tula	F10PT-IIIc-78 Naiaantas ang mga salita ayon sa antas ng damdaming ipinahahayag ng bawat isa	F10PD-IIIc-76 Nasusuri ang napanood na sabayang pagbigkas o kauri nito batay sa: - kasiningan ng akdang binigkas - kahusayan sa pagbigkas - at iba pa	F10PS-IIIc-80 Masigasig at matalinong nakikilahok sa mga talakayan	F10PU-IIIc-80 Naisusulat ang sariling tula na lalapatan din ng himig	F10WG-IIIc-73 Nauuri ang iba't ibang tula at ang mga elemento nito	
Epiko/ Maikling Kuwento (5 sesyon) F10PN-IIIId-e-79 Naiugnay ang suliraning nangingibabaw sa napakindingan bahagi ng akda sa pandaigdigang pangyayari sa lipunan	F10PB-IIIId-e-83 Naiugnay ang mga pahayag sa lugar, kondisyon ng panahon at kasaysayan ng akda	F10PT-IIIId-e-79 Naihananay ang mga salita batay sa kaugnayan ng mga ito sa isa't isa	F10PD-IIIId-e-77 Nabibigyang-puna ang napanood na <i>teaser</i> o <i>trailer</i> ng pelikula na may paksa katulad ng binasang akda	F10PS-IIIId-e-81 Mapanuring naihananay ang damdamin at saloobin tungkol sa kahalagahan ng akda sa: - sarili - panlipunan - pandaigdig	F10PU-IIIId-e-81 Pasulat na nasusuri ang damdaming nakapaloob sa akdang binasa at ng alinang <i>socila media</i>	F10WG-IIIId-e-74 Nagagamit ang wastong mga pahayag sa pagbibigay-kahulugan sa damdaming nangingibabaw sa akda	

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

Pag-unawa sa Napakindingan (PN)	Pag-unawa sa Binasa (PB)	Paglinang ng Talasalitaan (PT)	Panonood (PD)	Pagsasalita (PS)	Pagsulat (PU)	Wika at Gramatika (WG)	Estratehiya sa Pag-aaral (EP)
Sanaysay (5 sesyon) F10PN-IIIj-g-80 Naipaliwanag ang mga likhang sanaysay batay sa napakindingan	F10PB-IIIj-g-84 Naihahambing ang pagkakaiba at pagkakatulad ng sanaysay sa ibang akda	F10PT-IIIj-g-80 Naibibigay ang katumbas na salita ng ilang salita sa akda (analohiya)	F10PD-IIIj-g-78 Naibibigay ang sariling reaksiyon sa pinanood na video na hinango sa <i>youtube</i>	F10PS-IIIj-g-82 Naisasagawa ang isang radyong pantanghalan tungkol sa SONA ng Pangulo ng Pilipinas	F10PU-IIIj-g-82 Naisusulat ang isang talumpati na pang-SONA	F10WG-IIIj-g-75 Nagagamit ang angkop na mga tuwiran at di-tuwirang pahayag sa paghahatid ng mensahe	
Nobela (5 sesyon) F10PN-IIIj-i-81 Natutukoy ang tradisyong kinamulatan ng Africa at/o Persia batay sa napakindingang diyalogo	F10PB-IIIj-i-85 Nasusuri ang binasang kabanata ng nobela batay sa pananaw / teoryang pampanitikan na angkop dito	F10PT-IIIj-i-81 Napag-uugnay ang mga salitang nag-aagawan ng kahulugan	F10PD-IIIj-i-79 Nasusuri ang napanood na <i>excerpt</i> ng isang isinapelikulang nobela	F10PS-IIIj-i-83 Naitatanghal ang iskrip ng nabuong <i>puppet show</i>	F10PU-IIIj-i-83 Naisusulat ang iskrip ng isang <i>puppet show</i> na naglalarawan sa tradisyong kinamulatan sa Africa at/o Persia	F10WG-IIIj-i-76 Nagagamit ang angkop na mga pang-ugnay sa pagpapaliwanag sa panunuring pampelikula nang may kaisahan at pagkakaugnay ng mga talata	
Pangwakas na Gawain (8 sesyon) F10PN-IIIj-82 Naibibigay ang puna tungkol sa napakindingang pagtatanghal			F10PD-IIIj-80 Natataya ang napanood na pagtatanghal batay sa napagkaisahang mga pamantayan	F10PS-IIIj-84 Naitatanghal nang may panghihikayat ang nabuong iskrip	F10PU-IIIj-84 Naisusulat ang iskrip ng isang pagtatanghal tungkol sa kultura at kagandahan ng bansang Africa at Persia	F10WG-IIIj-77 Nabibigyang-puna ang pagtatanghal gamit ang mga ekspresyong naghahayag ng sariling pananaw	F10EP-IIIj-32 Nagagamit ang iba't ibang batis ng impormasyon tungkol sa magandang katangian ng bansang Africa at/o Persia

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

IKAAPAT NA MARKAHAN

TEMA	El Filibusterismo sa Nagbabagong Daigdig
PAMANTAYANG PANGNILALAMAN	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa at pagpapahalaga sa nobelang El Filibusterismo bilang isang obra maestrange pampantitikan
PAMANTAYAN SA PAGGANAP	Ang mag-aaral ay nakapagpapalabas ng makabuluhang <i>photo/video documentary</i> na magmumungkahi ng solusyon sa isang suliraning panlipunan sa kasalukuyan
PANITIKAN	El Filibusterismo

MGA KASANAYANG PAMPAGKATUTO SA BAWAT DOMAIN

Pag-unawa sa Napakikinggan (PN)	Pag-unawa sa Binasa (PB)	Paglinang ng Talasalitaan (PT)	Panonood (PD)	Pagsasalita (PS)	Pagsulat (PU)	Wika at Gramatika (WG)	Estratehiya sa Pag-aaral (EP)
Kailigirang Pangkasaysayan ng El Filibusterismo F10PN-IVa-b-83 Nasuri ang pagkakaugnay ng mga pangyayaring napakikinggan tungkol sa kailigirang pangkasaysayan ng El Filibusterismo	F10PB-IVa-b-86 Natiyak ang kailigirang pangkasaysayan ng akda sa pamamagitan ng: - pagtukoy sa mga kondisyon sa panahong isinulat ang akda - pagpapatunay ng pag-iral ng mga kondisyong ito sa kabuuan o ilang bahagi ng akda - pagtukoy sa layunin ng may-akda sa pagsulat ng akda	F10PT-IVa-b-82 Naiuugnay ang kahulugan ng salita batay sa kailigirang pangkasaysayan nito	F10PD-IVa-b-81 Napahahalagahan ang napanood pagpapaliwanag na kailigirang pangkasaysayan ng pagkakasulat ng El Filibusterismo sa pamamagitan ng pagbubuo nito gamit ang <i>timeline</i>	F10PS-IVa-b-85 Naisasalaysay ang magkakaugnay na mga pangyayari sa pagkakasulat ng El Filibusterismo	F10PU-IVa-b-85 Naisulat ang buod ng kailigirang pangkasaysayan ng EL Filibusterismo batay sa ginawang <i>timeline</i>	F10WG-IVa-b-78 Naipamamalas ang kahasayang magtala ng mahahalagang impormasyon mula sa iba't ibang pinagkukunang sanggunian	F10EP-IIIf-33 Nagagamit ang iba-ibang reperensya/ batis ng impormasyon sa pananaliksik

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

Pag-unawa sa Napakikingan (PN)	Pag-unawa sa Binasa (PB)	Paglinang ng Talasalitaan (PT)	Panonood (PD)	Pagsasalita (PS)	Pagsulat (PU)	Wika at Gramatika (WG)	Estratehiya sa Pag-aaral (EP)
<p>Ang Nilalaman ng El Filibusterismo</p> <p>F10PN-IVb-c-84</p> <p>Nasusuri ang pagkakaayos ng napakikingang buod ng mga kabanata ng nobela</p>	<p>F10PB-IVb-c-87</p> <p>Natutukoy ang papel na ginampanan ng mga tauhan sa akda sa pamamagitan ng:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pagtutunton sa mga pangyayari - pagtukoy sa mga tunggaliang naganap - pagtiyak sa tagpuan - pagtukoy sa wakas 	<p>F10PT-IVb-c-83</p> <p>Nabibigyang-kahulugan ang matatalingha-gang pahayag na ginamit sa biyansang kabanata ng nobela</p>	<p>F10PD-IVb-c-82</p> <p>Naiugnay sa kasalukuyang mga pangyayaring napanood sa <i>video clip</i> ang pangyayari sa panahon ng pagkakasulat ng akda</p>	<p>F10PS-IVb-c-86</p> <p>Naibabahagi ang ginawang pagsusuri sa napakikingang buod ng binasang akda batay sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - katangian ng mga tauhan - pagkamakato-tohanan ng mga pangyayari - tunggalian sa bawat kabanata 	<p>F10PU-IVb-c-86</p> <p>Naisusulat ang buod ng binasang mga kabanata</p>	<p>F10WG-IVb-c-79</p> <p>Nagagamit sa pagbuod ang tamang mekaniks (baybay, bantas, at iba pa), gayundin ang wastong pag-uugnay ng mga pangungusap/talata</p>	
<p>F10PN-IVd-e-85</p> <p>Naipahahayag ang sariling paniniwala at pagpapahalaga kaugnay ng mga kaisipang namayani sa akda</p>	<p>F10PB-IVd-e-88</p> <p>Nasusuri ang mga kaisipang lutang sa akda (Diyos, bayan, kapwa-tao, magulang)</p> <p>F10PB-IVd-e-89</p> <p>Natatalakay ang mga kaisipang ito:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kabuluhan ng edukasyon - pamamalakad sa pamahalaan - pagmamahal sa: - Diyos - Bayan - Pamilya - kapwa-tao - kabayanihan - karuwagan - paggamit ng 	<p>F10PT-IVd-e-84</p> <p>Nabibigyang-kahulugan ang matatalinghagang pahayag sa pamamagitan ng pagbibigay ng halimbawa</p>	<p>F10PD-IVd-e-83</p> <p>Naiugnay ang kaisipang namayani sa pinanood na bahagi ng binasang akda sa mga kaisipang namayani sa binasang akda</p>	<p>F10PS-IVd-e-87</p> <p>Naipahahayag ang sariling paniniwala at pagpapahalaga tungkol sa mga kaisipang namayani sa akda</p>	<p>F10PU-IVd-e-87</p> <p>Naisusulat ang pagpapaliwanag ng sariling mga paniniwala at pagpapahalaga kaugnay ng mga kaisipang namayani sa akda</p>	<p>F10WG-IVd-e-80</p> <p>Naipahahayag ang sariling paniniwala at pagpapahalaga gamit ang angkop na mga salitang hudyat sa paghahayag ng saloobin/damdamin</p>	

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

Pag-unawa sa Napakgingan (PN)	Pag-unawa sa Binasa (PB)	Paglinang ng Talasalitaan (PT)	Panonood (PD)	Pagsasalita (PS)	Pagsulat (PU)	Wika at Gramatika (WG)	Estratehiya sa Pag-aaral (EP)
	kapangyarihan - kapangyarihan ng salapi - kalupitan at pagsasamantala sa kapwa - kahirapan - karapatang pantao - paglilibang - kawanggawa - paninindigan sa sariling prinsipyo - at iba pa F10PN-IVf-90 Naipaliwanag ang kabuluhan ng mga kaisipang lutang sa akda kaugnay ng : - karanasang pansarili - gawaing pangkomunidad - isyung pambansa - pangyayaring pandaigdig						
F10PN-IVg-h-86 Nabibigyang-puna ang narinig na paghahambing sa akda sa ilang akdang nabasa, napanood o napag-aralan	F10PB-IVg-h-91 Nailalapit ang mga tiyak na lapit at pananaw sa pagsusuri ng akda F10PB-IVh-i-92 Natitiyak ang pagkamakato-tohanan ng akda sa pamamagitan ng pag-uugnay ng ilang pangyayari sa kasalukuyan	F10PT-IVg-h-85 Naipaliwanag ang kahulugan ng mga salitang hiram sa wikang Espanyol	F10PD-IVg-h-84 Naipaliwanag ang pagkakatatulad ng mga pangyayari sa napanood na pelikula sa ilang pangyayari sa nobela	F10PS-IVg-h-88 Naiuulat ang ginawang paghahambing ng binasang akda sa ilang katulad na akda, gamit ang napiling <i>graphic organizer</i>	F10PU-IVg-h-88 Naisulat ang maayos na paghahambing ng binuong akda sa iba pang katulad na akdang binasa	F10WG-IVg-h-81 Nagagamit ang angkop na mga salitang naghahambing	

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

Pag-unawa sa Napakiddingan (PN)	Pag-unawa sa Binasa (PB)	Paglinang ng Talasalitaan (PT)	Panonood (PD)	Pagsasalita (PS)	Pagsulat (PU)	Wika at Gramatika (WG)	Estratehiya sa Pag-aaral (EP)
F10PN-IVI-j-87 Nasusuri ang napakiddingang paglalahad ng sariling damdamin ng mga tauhan na may kaugnayan sa mga hilig/interes kawilihan kagalakan/ kasiglahan pagkainip/ pagkayamot pagkatakot pagkapoot pagkaaliw/ pagkalibang . at iba pa	F10PB-IVI-j-93 Nasusuri ang nobela batay sa pananaw/ teoryang: romantismo humanismo naturalistiko at iba pa F10PB-IVI-j-94 Nabibigyang-pansin, sa tulong ng mga tiyak na bahagi ang ilang katangiang klasiko sa akda F10PB-IVI-j-95 Nagagamit ang malalim at mapanuring pag-unawa sa akda upang mapahalagahan at kalugdan ito nang lubos F10PB-IVI-j-96 Naipakikita ang pakikisa at pakikisangkot ng mga tauhan sa mga kaganapan o pangyayari sa akda sa pamamagitan ng pagiging: sensitibo pagkamaha-bagin	F10PT-IVI-j-86 Nabibigyan ng kaukulang pagpapakahulugan ang mahahalagang pahayag ng awtor/ mga tauhan	F10PD-IVI-j-85 Nsusuri ang aestetikong katangian ng napanood na bahagi ng isinapelikulang nobela	F10PS-IVI-j-89 Naisasagawa ang angkop na pagsasatao ng mga tauhan ng nobela	F10PU-IVI-j-89 Naisusulat ang paglalarawan ng mahahalagang pangyayari sa nobela na isinaalang-alang ang artistikong gamit ng may-akda sa mga salitang panlarawan	F10WG-IVg-h-82 Nagagamit ang angkop at masining na paglalarawan ng tao, pangyayari at damdamin	

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

Pag-unawa sa Napakindingan (PN)	Pag-unawa sa Binasa (PB)	Paglinang ng Talasalitaan (PT)	Panonood (PD)	Pagsasalita (PS)	Pagsulat (PU)	Wika at Gramatika (WG)	Estratehiya sa Pag-aaral (EP)
				F10PS-IV-j-90 Pangkatang pagsasadula ng nobela na isinasaalang-alang ang sumusunod: - paggamit ng wikang nauunawaan ng kabataan sa makabagong panahon - pag-uugnay ng mga isyung panlipunan nang panahon ni Jose Rial na makatotohanan pa rin sa kasalukuyan paggamit ng iba't ibang makabagong paraan ng pagsasadula		F10PB-IV-j-83 Nailalarawan ang mga tauhan at pangyayari sa tulong ng mga pang-uring umaakit sa imahinasyon at mga pandama	

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

CODE BOOK LEGEND

Sample: F4EP-If-h-14

LEGEND		SAMPLE	
First Entry	Learning Area and Strand/ Subject or Specialization	Filipino	F4
	Grade Level	Baitang 4	
Uppercase Letter/s	Domain/Content/ Component/ Topic	Estratehiya sa Pag-aaral	EP
			-
Roman Numeral <i>*Zero if no specific quarter</i>	Quarter	Unang Markahan	I
Lowercase Letter/s <i>*Put a hyphen (-) in between letters to indicate more than a specific week</i>	Week	Ika-anim hanggang ikawalong linggo	f-h
			-
Arabic Number	Competency	Nakasusulat ng balangkas ng binasang teskto sa anyong pangungusap o paksa	14

DOMAIN/ COMPONENT	CODE
Estratehiya sa Pag-aaral	EP
Kaalaman sa Aklat at Limbag	AL
Kamalayang Ponolohiya	KP
Komposisyon	KM
Pagpapahalaga sa Wika at Panitikan	PL
Pagsasalita/ Wikang Binibigkas	PS
Pagsulat at Pagbaybay	PU
Pagunawa sa Binasa	PB
Pag-unlad/ Paglinang ng Talasalitaan	PT
Pakikinig/ Pag-unawa sa Napakindingan	PN
Palabigkasan at Pagkilala sa Salita	PP
Panonood	PD
Wika at Gramatika/ Kayarian ng Wika	WG

Gabay sa Pagtuturo ng El Filibusterismo

PAUNANG PAGTATAYA:

Panuto: Pillin at isulat sa sagutang papel ang titik ng tamang sagot.

1. Ang Dominikong may magandang tindig
 - a. Padre Salvi
 - b. Padre Irene
 - c. Padre Sibyla
 - d. Padre Camorra
2. Ang paring mukhang artilyero
 - a. Padre Salvi
 - b. Padre Irene
 - c. Padre Sibyla
 - d. Padre Camorra
3. Ang Pransiskanong gusgusin
 - a. Padre Salvi
 - b. Padre Irene
 - c. Padre Sibyla
 - d. Padre Camorra
4. Ang paring Kanonigo
 - a. Padre Salvi
 - b. Padre Irene
 - c. Padre Sibyla
 - d. Padre Camorra
5. Ang mayamang mag-aalahas
 - a. Padre Salvi
 - b. Simoun
 - c. Padre Sibyla
 - d. Padre Camorra
6. Mag-aaral ng medisina at nobyo ni Huli
 - a. Basilio
 - b. Simoun
 - c. Tadeo
 - d. Ben Zayb
7. Itinakwil ang pagka-Pilipino at may magaspang na ugali
 - a. Sinang
 - b. Donya Loleng
 - c. Donya Victorina
 - d. Paulita
8. Umalis sa klase si Placidong _____ ang kalooban.
 - a. Palagay
 - b. naghihimagsik
 - c. malungkot
 - d. nagpupuyos
9. Ayaw nang magpatuloy ni Placido sa pag-aaral dahil sa _____.
 - a. Walang pera
 - b. tinatamad siya
 - c. paghamak na natanggap
 - d. sawa na siya
10. Nadatnan niya sa bahay na tinutuluyan si _____.
 - a. Simoun
 - b. Kabesang Andang
 - c. Basilio
 - d. Padre Millon
11. “Ang karunungan ay hindi siyang hantungan ng tao.” Sino ang nagsalaysay ng pahayag na ito?
 - a. Basilio
 - b. Simoun
 - c. Huli
 - d. Padre Sibyla
12. “Walang mang-aalipin kung walang paaalipin.” Sino ang nagpahayag nito?
 - a. Simoun
 - b. Basilio
 - c. Ben Zayb
 - d. Paulita
13. “Ang likas na laman ng isip ng tao at puso ay walang katumbas sa wikang banyaga.” Sino ang nagpahayag nito?
 - a. Ben Zayb
 - b. Basilio
 - c. Simoun
 - d. Paulita

14. "Bawat bansa ay may sariling wika. Habang may sariling wika ang isang bayan ay taglay niya ang kalayaan. Ang wika ay pag-iisip ng bayan." Sino ang nagpahayag nito?
 - a. Simoun
 - b. Basilio
 - c. Paulita
 - d. Padre Camorra
15. "Makasasama sa Pilipinas ang pagpapaaral sa mga kabataan." Sino ang nagpahayag nito?
 - a. Ben Zayb
 - b. Simoun
 - c. Basilio
 - d. Padre Sibyla
16. Gumiit sa alaala ni Basilio ang bilin ni Simoun na lumayo sa _____.
 - a. Kalye Iris
 - b. Kalye Anloague
 - c. Kalye Escolta
 - d. Kalye Don Quixote
17. Sa karuwahe'y nakita niya sina Juanito at Paulita na _____.
 - a. nakadamit pangkasal
 - b. nakakimona
 - c. nakabestida
 - d. naka-toxedo
18. Nakadama si Basilio ng _____ para kay Isagani
 - a. lungkot
 - b. tagumpay
 - c. habag
 - d. awa
19. Nakita niya si Simoun na dumarating sakay ang karuwahe, dala ang lampara, at kasama ang _____.
 - a. kutsero
 - b. *guardia civil*
 - c. panauhin
 - d. mag-aalahas
20. Kumpol ng rosas ang pananda sa lalaking ikinasal at sa babae ay: _____.
 - a. suha at rosas
 - b. suha at asucena
 - c. asucena at rosas
 - d. rosas at ilang-ilang
21. "Ang kabaitan ay di tulad ng mga brilyante na maisasalin sa iba. Ito ay likas sa tao." Ano ang ibig sabihin ng pahayag?
 - a. Hindi naibibigay ang ugali ng isang tao.
 - b. Ang kabaitan ay tulad ng isang brilyante
 - c. Likas sa tao ang kabaitan
 - d. Ang ugali ay yaman ng tao na maaaring ipamana sa iba
22. "Sa isang utos ng pamahalaan, maaaring maipabilanggo ang ama, asawa o kapatid." Ano ang ibig sabihin ng pahayag?
 - a. Mahilig manakot ang pamahalaan.
 - b. Makapangyarihan ang pamahalaan.
 - c. Nagbubulag-bulagan ang pamahalaan.
 - d. Natatakot ang ama, asawa o kapatid sa pamahalaan.
23. Ano ang ipinahihiwatig ng pagbibigay ng hindi magagandang komento sa palabas?
 - a. Hindi sila nasiyahan sa pagtatanghal.
 - b. Gumagawa na ang tao ng sariling palabas.
 - c. Dahil sa isang lalaking basta na lamang naupo sa hindi niya luklukan.
 - d. Ayaw umalis ng nang-agaw ng upuan.
24. Ano ang nais patunayan kung bakit hindi agad makapagsimula ang palabas sa kabila ng puno nang tao sa teatro?
 - a. Maiingay pa ang mga tao at hinihintay lamang na tumahimik ang lahat.
 - b. Makapangyarihan ang Kapitan-Heneral at kailangang hintayin siya bago magsimula.

- c. Hinihintay ang takdang oras ng pagsisimula.
 - d. Wala pa silang gana para magsimula
25. Bakit masamang-masama ang loob ni Isagani nang makita si Paulita sa loob ng teatro?
- a. Dahil kasama niya si Juanito.
 - b. May usapan sila na siya muna ang manonood.
 - c. Ayaw ni Isagani na manood si Paulita.
 - d. Hindi siya pinayagan na pumunta sa teatro.
26. Ano ang ibig na ilantad na katotohanan ni Rizal hinggil sa hindi na dapat ang pag-aantanda kapag marumi na ang agua bendita?
- a. Maaring may gumamit na sa agua bendita na may nakahahawang sakit at ito ay makahawa pa.
 - b. Walang bisa ang agua bendita kapag marumi na.
 - c. Hindi na pantay ang biyayang matatanggap kapag marumi na ang agua bendita.
 - d. Parang kinikitil na ang buhay sa ganitong paniniwala.
27. Nakarinig si Basilio ng alatiit ng natapakang mga tuyong sanga at kaluskos ng dahon. Ano ang kahulugan ng alatiit?
- a. Ingay ng mga puno
 - b. Mahinang tunog ng nabaling tuyong kahoy o sanga
 - c. Humampas na dahon
 - d. Ingay ng malakas na hangin
28. “Kapag wala ng busabos at nambubusabos, kapag wala ng alipin at mang-aalipin.” Ano ang kahulugan ng busabos?
- a. walang malay
 - b. sadlak sa hiras
 - c. baon sa kahirapan
 - d. lubhang mababa ang pakikitungo ng kapwa at tinitingnan bilang alipin
29. “Ang sabi ng ilan, ang magnanakaw ay maaaring Espanyol, ayon sa iba, Tsino, ang iba naman, Indiyo.” Ano ang ipinahihiwatig nito?
- a. Hindi mabuti ang kumuha ng pag-aari ng iba.
 - b. Lahat ay maaring mapaghinalaang magnanakaw.
 - c. Hindi alam kung kailan darating ang magnanakaw.
 - d. Sila lang ang magnanakaw, ang ibang lahi ay hindi.
30. “Hindi ka na mananagot dito. Itatago unti-unti ang mga baril sa bawat bahay.” Ano ang damdaming ipinahahayag?
- a. naninigurado
 - b. nagpapaalaala
 - c. nagsusumamo
 - d. nakikiusap
31. Bakit ayaw ni Huli na lumapit kay Padre Camorra?
- a. Baka siya alilain ng pari.
 - b. Batid niyang may masamang tangka ito sa kaniya.
 - c. Makapangyarihan ang kura.
 - d. Nambubugbog si Padre Camorra.
32. “At sapagkat ang bayan ay tulad nga ng bangkay na wala nang magawa, pinalala ko ang kabulukan, dinagdagan ko ang lason upang mamatay ang lawin na siyang nanginginain,” anong uri ng tayutay ang ginamit sa pahayag?
- a. pagmamalabis
 - b. pagtutulad
 - c. pagsasatao
 - d. pagwawangis

33. Ano ang ipinahihiwatig ng hapis na hapis na mukha ni Simoun ng ito ay patay na?
- Nahirapan sa sakit
 - Bakas ang kasawian ng isang buhay na walang kabuluhan
 - Ayaw pa sana niyang mamatay
 - May mga plano pa siya na hindi naisakatuparan
34. “Baka po isipin ng mga prayle at ng iba na ayaw ninyong makihalubilo sa kanila,” ang wikang may halong pakikiusap sa paring pinagpipitaganan. Ang may salungguhit ay nangangahulugang _____.
- sinasamba
 - iginagalang
 - minamahal
 - pinaglilingkuran
35. Namasdan ni Isagani ang mga upaw sa tuktok ni Ginoong Pasta. Ang may salungguhit ay nangangahulugang _____.
- puting buhok
 - nakakalbong ulo
 - naglalagas na buhok
 - naghalo-halong kulay ng buhok
36. Ipinaglalaman nina Isagani ang Akademya ng Wikang Kastila dahil sila ay uhaw sa karunungan. Nangangahulugan na sila ay _____.
- nag-aalinlangan
 - nasasabik matuto
 - nakapagpapahayag ng saloobin
 - napapahamak sa kanilang pasiya

Para sa Bilang 37-40

Malaki ang paniniwala nina Isagani at Sandoval na sila ay nagtagumpay. Nagyayabang naman si Pelaez sa pagsasabing isa siya sa gumagawa ng panukala sa pangkat. Tanging si Pecson, ang hindi napatatangay sa kasiglahan ng karamihan. Baka nga raw sa bilangguan pa sila humantong. Nang marinig ito ni Pelaez, nagkandautal sa pagsasabing wala siyang kinalaman sa mga hakbangin ng pangkat.

37. Ano ang ugaling mailalarawan kay Pecson?
- mayabang
 - may tiwala
 - mapangambahin
 - mapagkakatiwalaan
38. Anong damdamin ang namayani sa pagbago ng kaisipan ni Pelaez?
- pagkainip
 - pagtataka
 - pagtiwala
 - pagkatakot
39. Bakit hindi masigla si Pecson sa pagpupulong kasama ng iba pa niyang kasama?
- Sadyang malulungkutin lamang siya.
 - Hindi niya kaisa ang mga kasama sa tagumpay.
 - Hindi siya ang pangunahing tagapanukala sa kanilang pangkat.
 - Ang kanilang ginagawa ay maaaring maging dahilan upang sa kulungan humantong.
40. Ano kaya ang ipinaglalaman ng mga kabataang ito?
- Kalayaan sa pagpapahayag
 - Makipaglaban sa mga prayle
 - Akademya ng Wikang Kastila
 - Pagkakaroon ng sariling kalayaan

41. Nagbalik si Ibarra sa Pilipinas pagkatapos ng ilang taon?
- 10
 - 13
 - 12
 - 15
42. Ano ang misyon ng muling pagbabalik ni Simoun sa Pilipinas?
- Para harapin ang mga taong umapi o humamak sa kaniya
 - Upang ipaghiganti ang mga mahal niya sa buhay
 - Magtayo ng unibersidad para magkaroon ng edukasyon ang kabataan dito
 - Muling magpayaman at tuluyang kalimutan ang kanyang mapait na karanasan
43. Sa pahayag ni Simoun na: “ang sama ay nasa mga tulisan sa loob ng bayan at sa mga lungsod”, napatutunayang:
- Nagagalit siya sa mga tulisan
 - Nagkalat ang mga tulisan sa bayan
 - Tulisan ang turing niya sa mga prayle
 - Ang mga nasa lungsod ay mga tulisan
44. Alin sa sumusunod ang tunay na sanhi ng paghihimagsik ni Simoun?
- Maipaghiganti ang amang si Don Rafael
 - Magbago ang takbo ng pamumuhay sa Pilipinas
 - Mabawi si Maria Clara
 - Naaawa siya sa mga Pilipino
45. “Walang lihim ang hindi nabubunyag” (Kab. 7- Si Simoun) ay nangangahulugan na _____.
- Kahit anong tago ng sikreto, ito ay lalabas din sa tamang panahon.
 - Walang maaaring magtago ng kanyang lihim.
 - Lahat tayo ay may magkakaiba sa pagtatago ng sikreto.
 - Mas mabuting magtiwala sa taong karapat dapat pagtiwalaan.
46. Sa itaas ng kubyerta ay naroroon ang mga Europeo, mga prayle at matataas na tao at sa ilalim ng kubyerta ay makikita ang mga Pilipino, mga kalakal at ang mainit na makina. Ang dalawang pangkat ng mga manlalakbay ay sumisimbolo sa _____.
- pagkakaiba ng mga Pilipino at Espanyol
 - kahirapan ng buhay ng mamamayan
 - pakikipaglaban ng mga Pilipino sa Espanyol
 - pagmamalupit ng mga Espanyol sa mga Pilipino
47. Naniniwala si Simoun na _____.
- kaya niyang lutasin ang problema ng Ilog Pasig.
 - ang tubig ay pumapatay ng apoy.
 - ang bapor Tabo ay daong ng pamahalaan.
 - ang mga Pilipino ay mahilig sa alahas.
48. “Malapit na ang araw, at sa pagbubukang liwayway ay ako na rin ang magbabalita sa inyo.” Sa pahayag na ito, nakikinita ni Simoun na _____.
- magiging malaya ang bansa
 - mamatay na siya
 - tutulungan niya si Basilio
 - magbabago siya ng pasiya

49. Natuwa si Simoun nang kinuha ni Kabesang Tales ang rebolber. Sa ikinilos ni Simoun, nangangahulugang:
- Nagtagumpay siya sa kaniyang pakay.
 - Makababayad na siya ng utang na loob.
 - Hindi na siya sisingilin ni Kabesang Tales.
 - Hindi na siya mapagkakamalang rebelde.
50. Sa panunuluyan ni Simoun sa bahay ni Kabesang Tales, _____.
- nakita ang agwat ng mayaman at mahirap
 - lalong nadama ni Kabesang Tales ang pagiging mahirap
 - nakapagbenta ito ng maraming alahas
 - nakita ni Kabesang Tales ang *locket* ni Maria Clara

DESKRIPSYON NG MODYUL/PANIMULA

Ang **El Filibusterismo** ni **Dr. Jose Rizal** ay isang akdang pampanitikan na bunga ng kanyang pagpupunyagi na gisingin ang damdaming makabayan ng mga Pilipino sa pamamagitan ng panulat. Nauukol ang mga kabanata sa kalagayang politikal at panlipunang pangyayari na maiuugnay sa kasalukuyang kalagayan ng ating bayan. Nakatutulong ang nobelang ito upang malinaw na maunawaan ang ating kasaysayan maging kung paano harapin ang mga suliraning panlipunan at bigyang solusyon.

Tema	El Filibusterismo sa Nagbabagong Daigdig
Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa at pagpapahalaga sa nobelang El Filibusterismo bilang isang obra maestrang pampanitikan
Pamantayan sa Pagganap	Ang mag-aaral ay nakapagpapalabas ng makabuluhang <i>photo/video documentary</i> na nagmumungkahi ng solusyon sa isang suliraning panlipunan sa kasalukuyan
Pokus na tanong para sa Buong Markahan	<ul style="list-style-type: none"> Paano nakatulong ang mga pangyayari sa nobela upang gisingin ang damdaming makabayan ng mga Pilipino? Bakit nakatulong ang nobelang El Filibusterismo sa kalagayang politikal at paglutas sa suliraning panlipunan sa kasalukuyan?
Panitikan	El Filibusterismo
PAMANTAYANG PANGNILALAMAN Aralin 4.1	Kaligirang Pangkasaysayan ng El Filibusterismo
Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa sa kaligirang pangkasaysayan ng El Filibusterismo

Pamantayang Pagganap	Pagsulat ng Buod ng Kaligirang Pangkasaysayan ng El Filibusterismo batay sa ginawang <i>timeline</i>
Mga Pokus na Tanong	a) Paano nakatulong ang kaligirang pangkasaysayan sa lubos na pag-unawa ng nobela? b) Bakit isinulat ni Dr. Jose Rizal ang nobela?
DOMAIN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO (LC)
Estratehiya sa Pag-aaral (Tuklasin at Linangin)	Nagagamit ang iba-ibang reperensya/batis ng impormasyon sa pananaliksik
Panonood	Napahahalagahan ang napanood sa pamamagitan ng pagpapaliwanag sa kaligirang pangkasaysayan ng pagkakasulat
Paglinang ng Talasalitaan (Linangin)	Naiuugnay ang kahulugan ng salita batay sa kaligirang pangkasaysayan nito
Pag-unawa sa Binasa (Linangin)	Natitiyak ang kaligirang pangkasaysayan ng akda sa pamamagitan ng: <ul style="list-style-type: none"> • pagtukoy sa mga kondisyon sa panahong isinulat ang akda • pagpapatunay ng pag-iral ng mga kondisyong ito sa kabuuan o ilang bahagi ng akda • pagtukoy sa layunin ng may akda sa pagsulat ng akda
Pag-unawa sa Napakinggan (Linangin)	Nasusuri ang pagkakaugnay ng mga pangyayaring napakinggan tungkol sa kaligirang pangkasaysayan ng El Filibusterismo
Pagsulat (Ilipat)	Naisusulat ang buod ng kaligirang pangkasaysayan ng El Filibusterismo batay sa ginawang <i>timeline</i>
Pagsasalita (Linangin)	Naisasalaysay ang magkakaugnay na mga pangyayari sa pagkakasulat ng El Filibusterismo
Wika/Gramatika (Pagnilayan at Unawain)	Naipamamalas ang kahusayang magtala ng mahahalagang impormasyong mula sa iba't ibang pinagkukunang sanggunian

TALAAN NG MGA GAWAIN SA ARALIN 4.1 (KALIGIRANG KASAYSAYAN)

Mga Gawain sa Paglinang ng Kaalaman <i>(Knowledge)</i>	Mga Gawain sa Pagproseso ng Kaalaman at Kakayahan sa Pag-unawa <i>(Process and Understanding)</i>	Mga Gawain sa Paglilipat ng Pagkaunawa <i>(Transfer)</i>
TUKLASIN		
<ul style="list-style-type: none"> Pagbibigay ng Panimulang Pagtataya <p>T.A.1) Pagpapakita ng larawan ni Dr. Jose Rizal at pag-iisa-isa ng mga impormasyong alam ng mga mag-aaral. Isusulat ng mga mag-aaral sa isang <i>cut off strips of cartolina</i> ang mga impormasyon at ididikit sa pisara.</p>	<p>T.A.2) Magsagawa ng pagtalakay sa mga impormasyong ipinaskil ng mga mag-aaral.</p>	<p>T.A.3) Magsasagawa ng paglalarawan ng sitwasyong naranasan ng mga Pilipino sa panahon na isinulat ang nobelang <i>El Filibusterismo</i>.</p>
<p>T.B.1) Pagbibigay ng sumusunod na tanong ng guro sa mga mag-aaral:</p> <p>b. Ano ang nalalaman ng mag-aaral sa kahulugan ng <i>El Filibusterismo</i>?</p> <p>c. Sino ang sumulat?</p> <p>d. Ano-anong impormasyon ang nakuha ninyo tungkol sa nobelang tatalakayin?</p>	<p>T.B.2) Magsagawa ng talakayan tungkol sa mga sagot sa ibinigay na tanong ng guro.</p> <p>T.B.3) Pagpapasagot sa pokus na tanong:</p> <ol style="list-style-type: none"> Paano nakatulong ang kaligirang pangkasaysayan sa lubos na pag-unawa ng nobela? Bakit isinulat ni Dr. Jose Rizal ang nobela? 	<p>T.B.5) Bumuo ng konsepto ng kahulugan ng kaligirang pangkasaysayan.</p>

	<p>T.B.4) Talakayin ang ibig sabihin ng kaligirang pangkasaysayan at kung ano ang naitutulong nito upang ganap na maunawaan ang alinmang akdang babasahin.</p> <p>- Lilinawin ng guro ang nilalaman ng mga kaligirang pangkasaysayan ng isang akda at ang tungkol sa may-akda.</p>	<p>Kasunduan Magsagawa ng pananaliksik tungkol sa kaligirang kasaysayan ng El Filibusterismo.</p>
LINANGIN		
<p>L.A.1) Pagbalik-aralan ang tungkol sa nobela. Bibigyang-diin kung paano ito naiiba sa kuwento. Maaaring gumamit ng <i>Venn Diagram</i> sa paghahambing o pagtutulad sa iba pang akdang pampanitikan . Ang tungkol sa nobela ay pahapyaw na ring natalakay sa aralin 3.7 (K)</p> <p>L.A.2) Pagpapabasa sa Kaligirang Pangkasaysayan ng El Filibusterismo (maaaring mula sa isinagawang pananaliksik ng mga mag-aaral)</p>	<p>L.A.3) Matapos ang pagpapabasa at ginawang pagsasaliksik. Talakayin ang sumusunod:</p> <p>Pangkat 1 – pagtukoy sa mga kondisyon sa panahong isinulat ang akda</p> <p>Pangkat 2 – pagpapatunay ng pag-iral ng mga kondisyong ito sa kabuuan o ilang bahagi ng akda</p> <p>Pangkat 3 – pagtukoy sa layunin ng may akda sa pagsulat ng akda</p> <p>Pamantayan sa pangkatang pag-uulat.</p> <ul style="list-style-type: none"> - paksa - nilalaman - organisasyon ng pag-uulat (mula sa mahalaga patungo sa pinakamahalaga) - kongklusyon - paraan ng pagsasalita - kawilihan <p>3 – Napakahusay 2 – Mahusay 1 – Nangangailangan pa ng pagsasanay</p>	<p>L.A.4) Magbibigay ang mag-aaral ng sintesis tungkol sa kaligirang pangkasaysayan at muling babalikan ang pokus na tanong:</p> <p>c) Paano nakatulong ang kaligirang pangkasaysayan sa lubos na pag-unawa ng nobela?</p> <p>d) Bakit isinulat ni Dr. Jose Rizal ang nobela?</p>

L.B.1) Itanong ng guro kung sino-sino ang mahahalagang tauhan ng nobela at kilalanin ang bawat isa sa pamamagitan ng pagsasabi ng isang salitang angkop na maglarawan sa isang tiyak na tauhan.	L.B.2) Ipakikilala ang lahat ng tauhan sa pamamagitan ng isang masining na pagpapakilala. Huhulaan ito ng mag-aaral kung sino at iproseso ng guro kung ano ang papel na ginampanan sa nobela. Gamit ang esratehiyang TOC o <i>Think of a Consequences</i> , pag-usapan kung mahalaga ang papel ng bawat isa kung alisin sila, ano ang posibleng mangyari.	Kasunduan Ipasaliksik sa mga mag-aaral ang kalakasan at kahinaan ng mga pangunahing tauhan sa nobela.
PAGNILAYAN AT UNAWAIN		
PU.A.1) Batay sa grapikong presentasyong inihanda ng guro, isa-isahin ang mga mahahalagang impormasyong hinango sa mga iba't ibang sanggunian tungkol sa kaligirang kasaysayan ng nobela.	PU.A.2) Isalaysay ang magkakaugnay na mga pangyayari sa pagkakasulat ng nobela.	PU.A.3) Ibigay ang iyong naging damdamin matapos malaman ang kaligirang pangkasaysayan ng nobelang tatalakayin. Maaaring gamitin ang <i>pictomorphs</i> sa pagpapahayag ng damdamin.
PU.B.1) Magpatala ng ilang mga tauhang nagustuhan ng mga mag-aaral.	PU.B.2) Tumawag ng ilang mag-aaral na magbabahagi kung bakit nila nagustuhan ang pinili nilang tauhan. Isama sa kanilang pagpapaliwanag kung ano ang nakatawag sa kanila ng pansin kung bakit nila ito pinili.	PU.B.3) Magtala ng mga inaasahang magiging papel na gagampanan ng kanilang tauhang napili hanggang sa katapusan ng nobela. Isama sa kanilang inaasahan kung ang tauhang ito ay magiging bilog o lapad na tauhan sa pagtatapos ng nobela.
ILIPAT		
I.A.1) Magbibigay ng <i>input</i> ang guro tungkol sa pagbuo ng <i>timeline</i> .	I.A.2) Pagbibigay ng pamantayan sa pagbuo ng <i>timeline</i> . Bibigyan ng sapat na oras ang mga mag-aaral upang isulat ang <i>timeline</i> ng kaligirang pangkasaysayan.	I.A.3) Hahatiin ang klase sa apat na pangkat upang makasulat ng buod ng kaligirang pangkasaysayan batay sa ginawang <i>timeline</i> .

DESKRIPSYON NG MODYUL/PANIMULA

Ang Aralin 4.2 ay naglalaman ng mahahalagang kabanatang kinasasangkutan ni Basilio at iba pang tauhang may kaugnayan sa kaniya. Tatalakayin sa araling ito ang mga Kabanata 6, 7, 23, 26, 31, 33, at 34. Bahagi din ng pagtalakay sa mga piling kabanata ng *El Filibusterismo* ang mahahalagang tanong tungkol sa akda na susukat sa kanilang dunong na umunawa at magpahalaga sa kulturang umiiral sa isang tiyak na panahon

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa at pagpapahalaga sa mga prinsipyo at mensaheng nasasamalaman sa mga pangyayari sa buhay ni Basilio sa tulong ng mga piling kabanata ng <i>El Filibusterismo</i>
Pamantayan sa Pagganap	Ang mga mag-aaral ay nakabubuo ng isang <i>video presentation</i> tungkol sa piling pangyayari sa buhay ni Basilio na magmumungkahi ng solusyon sa isang suliraning panlipunan sa kasalukuyan
Mga Pokus na Tanong	Bakit nilikha ni Rizal si Basilio bilang isa sa mga tauhan ng <i>El Filibustrismo</i> ? Ano ang nais niyang ilarawan sa pagkatao nito?
Panitikan (Nobela)	<i>El Filibusterismo</i> Mga Kabanata 6, 7, 23, 26, 31, 33, at 34
PAMANTAYANG PANGNILALAMAN Aralin 4.2	BASILIO: Buhay, Pangarap, at Mithiin, Paniniwala, at Saloobin Kabanata 6: Si Basilio Kabanata 7: Si Simoun Kabanata 23: Isang Bangkay Kabanata 26: Ang Paskin Kabanata 31: Ang Mataas na Kawani Kabanata 33: Ang Huling Matuwid Kabanata 34: Ang Kasal
DOMAIN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Estratehiya sa Pag-aaral (Ilipat)	Nakagagawa ng pananaliksik tungkol sa tauhang tampok sa mga piling kabanata ng <i>El Filibusterismo</i>
Panonood (Ilipat)	Naiuugnay sa kasalukuyang mga pangyayaring napanood sa <i>video clip</i> ang pangyayari sa panahon ng pagkakasulat ng akda
Paglinang ng Talasalitaan (Linangin)	Nabibigyang kahulugan ang matatalinghagang pahayag na ginamit sa binasang kabanata ng nobela
Pag-unawa sa Binasa (Linangin)	Natutukoy ang papel na ginampanan ng mga tauhan sa akda sa pamamagitan ng: - pagtunton sa mga pangyayari - pagtukoy sa mga tunggaliang naganap - pagtukoy sa wakas
Pag-unawa sa Napakinggan (Tuklasin)	Nasusuri ang kahulugan ng mga piling linya o pangungusap na nagtataglay ng nakatagong kaisipan

Pagpapahalaga	Napahahalagahan ang mga pagpapasiyang ginagawa ng isang tao sa kaniyang buhay
Pagsulat	Naisusulat ang buod o lagom ng lahat ng mga kabanata sa buong aralin at nagagawan ito ng balangkas o <i>Plot Diagram</i>
Pagsasalita	Nabibigkas nang may damdamin ang mga piling linya ni Basilio na nasa kabanata

TALAAAN NG MGA GAWAIN SA ARALIN 4.2
(BASILIO: Buhay, Pangarap, at Mithiin, Paniniwala, at Saloobin)

Mga Gawain sa Paglinang ng Kaalaman (<i>Knowledge</i>)	Mga Gawain sa Pagpoproseso ng Kaalaman at Kakayahan Tungo sa Pag-Unawa (<i>Process and Understanding</i>)	Mga Gawain Tungo sa Paglilipat ng Pagkaunawa (<i>Transfer</i>)
TUKLASIN		
<p>T.A.1) Sasabihin ng guro: Maraming mga kabataan sa kabila ng dinaranas na kapaitan sa buhay dahil sa anking talino at kakayahan ay nagtagumpay.</p> <p>Ipagawa: Magtala ng talino at kakayahan na tinataglay upang makamit ang mga pangarap.</p> <p>Iugnay ang gawain sa tatalakaying tauhang si Basilio.</p>	<p>T.A.2) Sa tulong ng <i>character webbing</i>, magbigay ng pagkilanlan sa pangunahing tauhang si Basilio. Hahayaang magbahagi ng kanilang sagot ang mga mag-aaral. Tatanggapin ng guro ang lahat ng sagot.</p> <p>Itanong: “Sino-sino ang tauhang may kinalaman sa katauhan ni Basilio?”</p> <p>Sa bahaging ito, lilinawin ng guro kung sino-sino ang tauhang may kaugnayan kay Basilio at kung paano nagkaroon ng kaugnayan.</p> <p>T.A.3) Magsagawa ng malayang talakayan kung ano-ano ang pinahahalagahan ni Basilio sa buhay bilang isang tao.</p> <p>Bigyan-diin na isa sa pinahahalagahan ni Basilio ay ang edukasyon na sa kabila ng kalagayan sa buhay ay kumukuha pa rin siya ng Medisina. Ang pagpupunyagi sa buhay upang maiahon ang sarili sa kahirapan ay pinatotohanan ni Basilio.</p>	<p>T.A.4) Pumili ng isa sa mga katangian ni Basilio o kaya ay mga karanasang naging bahagi ng kaniyang buhay at magbigay ng reaksiyon.</p> <p>Kasunduan Ipagawa ang balangkas ng naging buhay ni Basilio (Kab. 6)</p> <ol style="list-style-type: none"> Sa Gubat ng mga Ibarra Sa Maynila Ang kaniyang pag-aaral <ul style="list-style-type: none"> - San Juan de Letran - Ateneo Municipal

LINANGIN		
<p>L.A.1) Ipababasa ng guro ang sumusunod na kabanata. (K) Hatiin ang klase sa pitong pangkat.</p> <p>Pangkat 1: Kabanata 6 Si Basilio</p> <p>Pangkat 2: Kabanata 7 Si Simoun</p> <p>Pangkat 3: Kabanata 23 Isang Bangkay</p> <p>Pangkat 4: Kabanata 26 Ang Paskin</p> <p>Pangkat 5: Kabanata 31 Ang Mataas na Kawani</p> <p>Pangkat 6: Kabanata 33 Ang Huling Matuwid</p> <p>Pangkat 7: Kabanata 34 Ang Kasal</p>	<p>L.A.2) Pagsasagawa ng buod ng binasang kabanata at pagkatapos ay iulat sa klase. Maaaring ang pagbuod ay maging malikhain.</p> <p>Pangkat 1: Radio Broadcasting</p> <p>Pangkat 2: TV Newscasting</p> <p>Pangkat 3: Radio Opinion Program</p> <p>Pangkat 4: Panel Discussion/Talk Show</p> <p>Pangkat 5: Pagsasagawa ng Debate sa klase: “Alin ang Higit na Dakila para sa Bayan?”</p> <p>Pagtatamo ng Karunungan o Pagkakamit ng Kalayaan (Sa pangkat 5 maaaring ibigay ang kabanata 7)</p>	<p>L.A.3) Magsalaysay ng isang pangyayari mula sa binasang akda ang maiuugnay sa kasalukuyang panahon.</p>
<p>L.B.1) Pagpapasagot sa Gawain – Paglinang sa Talasalitaan. Habang bumabasa, pumili ng talasalitaan o matalinghagang pahayag na ginamit sa bawat kabanata.</p>	<p>L.B.2) Bibigyang kahulugan ang mga talasalitaan o matalinghagang pahayag na ginamit sa bawat kabanata at iugnay sa kasalukuyang panahon sa pamamagitan ng paggamit nito sa sariling pangungusap.</p>	<p>L.B.3) Sumulat ng sariling buod batay sa mga kabanatang binasa gamit ang mga salita o matalinghagang pahayag.</p>

<p>L.C.1) Babalikan ang buod na isinulat ng mga mag-aaral.</p> <p>Ihahanda ng guro ang mga mag-aaral sa lahat ng kabanatang nakapaloob sa Aralin 2. Sabihing ang lahat ng mga kabanatang ito ay may kaugnayan kay Basilio sapagkat sa araling ito, ang bibigyang-pansin ay si Basilio, ang kaniyang pangarap at mga mithiin sa buhay, at ang lahat ng mga taong may kinalaman sa kaniya sa mga kabanatang ito. Sabihing si Basilio ang larawan ng nilalang na may marangal na budhi at pagkatao. May pananalig sa kagandahan ng buhay kahit balot ng agam-agam. Laging may pag-asang tinatanaw at umaasang darating ang magandang buhay sa piling ni Huli. Pasubaybayan sa mga mag-aaral kung ano ang mangyayari sa bandang huli at kung ano ang nakapagpabago ng mga pagpapasiya ni Basilio sa kanyang buhay.</p>	<p>L.C.2) Hahatiin ang klase sa pangkat at isagawa ang sumusunod na gawain: (K)</p> <p>Pangkat 1 - Magkaroon ng malayang talakayan tungkol sa mga pagpapahalaga ni Basilio tungkol sa himagsikan (Kab.33) Ipasuri ng guro ang sumusunod:</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Ang mga amang duwag ay mag-aanak lamang ng mga alipin” • “Ngayong pudpod na ang parang, lilipat sa iba ang baling” • “Ang isang bayang mahina at nagugumon sa kasamaan ay dapat lipulin upang magbigay-daan sa pagsibol ng isang bago at malusog na binhi” • “Diyos lamang ang may karapatang gumiba sapagkat Siya lamang ang maaring lumikha” <p>Pangkat 2 - Ipasuri ng guro ang paniniwala ni Basilio na ang karunungan at katarungan ay higit na mabuti kaysa isang balak na ikapapahamak ng lahat. (Kabanata 7)</p> <p>Pangkat 3 - Patunayan ang mga katangian ni Basilio batay sa kaniyang ikinikilos (Kabanata 26) di makasarili, masipag, tahimik, at ayaw ng gulo</p>	<p>L.C.3) Magpatanghal ng isang monologo tungkol sa kaisipang namayani sa usapang namagitan kina Simoun at Basilio tungkol sa wika.</p> <p>L.C.4) Bumuo ng balangkas o <i>plot diagram</i> at sumulat ng isang buod ng mga kabanata.</p> <p>L.C.5) Ipagawa ang sumusunod na gawain: (K)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Isa-isahin ang mga katangian ni Basilio na iyong hinahangaan na dapat tularan 2. Magpatanghal ng isang monologo tungkol sa usapang namagitan kina Simoun at Basilio tungkol sa wika. 3. Gumawa ng isang iskit sa pag-uusap nina Simoun at Basilio tungkol sa pagkamatay ni Maria Clara. Palutangin ang namamayaning damdamin para sa pag-uusap ng dalawa (Kabanata 23).Sipiin mula sa kabanata ang linya ni Basilio tungkol dito at ipagpapalagay mong ikaw si Basilio. Sabihin mo ito nang madamdamin sa harap ng klase.
---	---	---

	<p>Pangkat 4 - Bigyang katuwiran ang sumusunod na pahayag:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. “sa pamamahala, kailangan pasakitan ang isa sa ikagagaling ng nakararami...” 2. “ang kasalukuyan ay madaling lumipas.. kaya’t wala akong dapat pansinin hanggat nakakaya ng aking budhi” 3. “pagdating ng araw na nasa inyo nang mga kamay ang pagsasarili, tandaan lamang ninyo na sa Espanya ay may mga puso ring tumitibok para sa inyong kapakanan at ipinakipaglaban ang inyong karapatan.” <p>Pangkat 5 - Isa-isahin ang mga bagay na nakapagpabago ng loob ni Basilio (Kabanata 33)</p> <p>Pangkat 6 - Ibigay ang nagkakaisang damdamin at nagkakaibang katangian nina Simoun at Basilio sa kaisipang paghihimagsik (Kabanata 33)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 4. Sipiin ang bahaging nagpapatunay na si Basilio ay hindi makasarili, masipag, tahimik at ayaw ng gulo. Ilahad ito sa pamamagitan ng paggamit ng <i>Venn Diagram</i>. 5. Pagtalunan: Kung ikaw si Basilio, ano ang iyong pipiliin- Kamatayan o Kinabukasan? (Kabanata 23) <p>Bilang pagtatapos ng aralin, suriin ang mga positibo at negatibong saloobin ng katauhan ni Basilio</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kredibilidad ng pagkatao • Pagkilos • Pananalita • Paniniwala • Gawi • Pakikipagkapuwa • Katayuan sa buhay • Saloobin at damdamin • Paninindigan at paniniwala
PAGNILAYAN AT UNAWAIN		
PU.A.1) Ipatatala ng guro ang ginawang pagpapasiyang ginawa ng mga tauhan sa mga kabanatang binasa.	PU.A.2) Ilarawan sa tulong ng SAG (<i>Sketch Appropriate Graphics</i>) ang dating anyo nina Basilio at Simoun. (Basilio noon Basilio ngayon, Simoun noon, Simoun ngayon) Gumamit ng kolum. Ipaliwanag kung paano nakatulong ang pagbabagong ito sa pagpapasiyang nabuo ng tauhan. (K)	PU.A.3) Magsagawa ng talakayan sa naging sagot sa SAG (<i>Sketch Appropriate Graphics</i>) at ipasagot muli ang pokus na tanong: <ul style="list-style-type: none"> • Bakit nilikha ni Rizal si Basilio bilang isa sa mga tauhan ng El Filibusterismo? • Ano ang nais niyang ilarawan sa pagkatao nito?

PU.B.1) Sa tulong ng tatlong kolum, magpatala ng mga ugaling dapat panatilihin, dapat baguhin at dapat iwaksi na matatagpuan sa mga kabanata ng Aralin 4.2.	PU.B.2) Ipaliwanag kung bakit kailangang panatilihin, dapat baguhin at dapat iwaksi.	PU.B.3) Gumawa ng isang komikstrip sa pagkikita nina Basilio at Simoun.
ILIPAT		
I.A.1) Isagawa ang sumusunod na gawain: (K). Pangkat A - Isulat sa pisara ang pangalang BASILIO. Pabalikan sa mga mag-aaral kung sino si Basilio. Pangkat B - Magpakita ng isang kartung pang-editorial mula sa isang pahayagan. Pag-usapan ang nasa larawan kung ano ang kahulugan. Hayaang magbigay ng sariling interpretasyon.	I.A.2) Ipasagawa ng guro ang paglalarawan kay Basilio at sa <i>editorial cartoon</i> . Ipaliwanag kung bakit ganito at ano ang layunin ng gawain. Pagkatapos, sabihin sa kanila ang susunod nilang gagawin.	I.A.3) Magpagawa ng isang kartung pang-editorial na naglalarawan ng mga suliraning pambayan na matatagpuan sa mga kabanata sa Aralin 4.2.
I.B.1) Pagpapanood ng guro sa mga mag-aaral sa isang <i>video presentation</i> na batay sa mga kabanata sa Aralin 4.2. Ihahanda ng guro ang mga mag-aaral sa isasagawang <i>video presentation</i> at pamantayang gagamitin.	I.B.2) Mula sa mga <i>video presentation</i> na pinanood ng buong klase, bumuo ng sariling presentasyon. Tatalakayin ng guro ang mga dapat isaalang-alang sa gagawing presentasyon. Maaaring magkaroon ng pagbabago.	I.B.3) Pagtatanghal o pagpapanood ng nabuong <i>video presentation</i> ng bawat pangkat. Pagbibigay ng reaksiyon ng mga mag-aaral kung ang napanood nila ay pareho sa natutuhan nila sa aralin.

DESKRIPSYON NG MODYUL/PANIMULA

Ang **Aralin 4.3** ay naglalaman ng mahahalagang kabanatang kinasasangkutan ni Kabesang Tales at iba pang tauhang may kaugnayan sa kaniya. Tatalakayin sa araling ito ang mga Kabanata 4, 7, 8, 10, at 30. Bahagi din ng pagtalakay sa mga piling kabanata ng *El Filibusterismo* ang mahahalagang tanong tungkol sa akda na susukat sa kanilang dunong na umunawa at magpapahalaga sa kulturang umiiral sa isang tiyak na panahon.

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa at pagpapahalaga sa nobelang <i>El Filibusterismo</i> bilang isang obra maestrang pampanitikan
Pamantayan sa Pagganap	Ang mag-aaral ay nakapagpapalabas ng makabuluhang <i>photo/video documentary</i> na magmumungkahi ng solusyon sa isang suliraning panlipunan sa kasalukuyan.
Mga Pokus na Tanong	<ol style="list-style-type: none"> 1. Masasalamatin ba ang pagpapahalaga at paniniwala ng mga tauhan sa Diyos, bayan, kapwa-tao at magulang sa pamamagitan ng kanilang ipinakitang kilos o gawi sa nobela? 2. Paano naipapahayag ang sariling paniniwala at pagpapahalaga gamit ang mga salitang hudyat sa pagpapahayag ng saloobin o damdamin?
Panitikan (Nobela)	<i>El Filibusterismo</i> : Mga Kabanata 4, 7, 8, 10, at 30
PAMANTAYANG PANGNILALAMAN Aralin 4.3	SI KABESANG TALES Kabanata 4: Si Kabesang Tales Kabanata 7: Si Simoun Kabanata 8: Maligayang Pasko Kabanata 10: Kayamana't Karalitaan Kabanata 30: Si Huli
DOMAIN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Estratehiya sa Pag-aaral (Ilipat)	Nagagamit ang iba-ibang sanggunian ng impormasyon sa pananaliksik
Panonood (Ilipat)	Naiuugnay ang kaisipang namayani sa pinanonood na bahagi ng binasang akda sa mga kaisipang namayani sa akda
Paglinang ng Talasalitaan (Linangin)	Nabibigyang kahulugan ang matatalinghagang pahayag sa pamamagitan ng pagbibigay ng halimbawa
Pag-unawa sa Binasa (Linangin)	Nasusuri ang mga kaisipang lutang sa akda (Diyos, bayan, kapwa-tao, magulang)
Pag-unawa sa Napakinggan (Tuklasin)	Naipahahayag ang sariling paniniwala at pagpapahalaga kaugnay ng mga kaisipang namayani sa akda
Pagpapahalaga	Napahahalagahan ang pagkakaroon ng isang buo at tahimik na pamilya

Pagsulat (Pagnilayan at Unawain)	Naisusulat ang pagpapaliwanag ng sariling mga paniniwala at pagpapahalaga kaugnay ng mga kaisipang namayani sa akda
Pagsasalita (Linangin)	Naipahahayag ang sariling paniniwala at pagpapahalaga kaugnay ng mga kaisipang namayani sa akda

TALAAN NG MGA GAWAIN SA ARALIN 4.3 (SI KABESANG TALES)

Mga Gawain sa Paglinang ng Kaalaman (<i>Knowledge</i>)	Mga Gawain sa Pagpoproseso ng Kaalaman at Kakayahan sa Pag-Unawa (<i>Process and Understanding</i>)	Mga Gawain sa Paglilipat ng Pagkaunawa (<i>Transfer</i>)
TUKLASIN		
T.A.1) Itanong: Ano ang pinakamahalagang kayamanan o ari-arian na dapat mayroon sila? (I) Isulat ang mga sagot sa pisara at ihanay ang mga ito mula sa pinakamahalaga hanggang sa mahalaga.	T.A.2) Magsagawa ng malayang talakayan sa mga naging kasagutan ng mag-aaral tungkol sa mahahalagang kayamanan o ari-arian. Maaaring magbigay ng pagkakatulad o pagkakaiba ng kasagutan.	T.A.3) Pipili ng ilang mag-aaral na maglalahad ng kanilang dahilan kung bakit iyon ang itinuturing niyang pinakamahalagang kayamanan.
T.B.1) Magsagawa ng gawain na magpapakilala sa sumusunod na tauhan: a. Kabesang Tales b. Tandang Selo c. Juliana d. Simoun e. Tano f. Sinang (Maaaring magbibigay ang guro ng mga katangian at pahuhulaan sa mga mag-aaral kung sino ang tauhan)	T.B.2) Pag-usapan ang sagot ng mga mag-aaral. Tanggapin ang kanilang sagot.	T.B.3) Pagpapasagot sa pokus na tanong: Masasalamain ba ang pagpapahalaga at paniniwala ng mga tauhan sa Diyos, bayan, kapwa-tao, at magulang sa pamamagitan ng kanilang ipinakitang kilos o gawi sa nobela? Paano naipapahayag ang sariling paniniwala at pagpapahalaga gamit ang mga salitang hudyat sa pagpapahayag ng saloobin o damdamin?

LINANGIN

L.A.1) Pagpapabasa ng sumusunod na kabanata kaugnay kay Kabesang Tales:

Pangkat 1 – Kabanata 4: Si Kabesang Tales

Pangkat 2 – Kabanata 7: Si Simoun

Pangkat 3 – Kabanata 8: Maligayang Pasko

Pangkat 4 – Kabanata 10: Kayamana't Karalitaan

Pangkat 5 – Kabanata 30: Si Huli

L.A.2) Hahatiin ang klase sa dalawang pangkat. Ang unang pangkat ay maglilista ng matalinghagang pahayag sa bawat kabanatang binasa. Samantalang ang ikalawang pangkat naman ay maglilista ng mahahalagang kaisipan sa bawat kabanata gamit ang talahanayan:

Tauhan	Paniniwala sa Diyos	Pagmamahal sa Bayan	Pakikitungo sa kapwa	Pagmamahal sa magulang
Kabesang Tales				
Tandang Selo				
Simoun				
Huli				
Tano				

L.A.3) Ipakikita ng mga mag-aaral ang kinalabasan ng kanilang pangkatang gawain. Ipoproseso ng guro ang mga naging kasagutan ng mga mag-aaral sa pangkatang gawain gamit ang rubriks kung paano mamarkahan ang bawat pangkat sa kabilang ginawang pag-uulat.

L.A.4) Iugnay ang kaisipang natutuhan sa kabanatang tinalakay sa sariling paniniwala sa pamamagitan ng pagdurugtong sa sumusunod na pahayag:

Napag-alaman ko na _____ at ito'y makatutulong upang ako'y _____ dahil dito _____.

L.B.1) Pabigyang kahulugan ang matatalinghagang pahayag na mahahango sa kabanatang binasa. Gamitin ang tsart sa pagsagot.

Talinghaga	Unangayon	Konklusyon
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

L.B.2) Ipapasagot ang sumusunod na tanong sa pag-unawa:

1. Paano umunlad ang buhay ni Kabesang Tales? Ano-ano ang kaniyang ginawa?
2. Bakit siya nahalal na Cabeza de Barangay? Ano-ano ang kaniyang naging tungkulin bilang kabesa?
3. Bakit ayon sa kaniya ay mahirap ibangga ang palayok sa kawali? Ano ang ibig palitawin ni Dr. Jose Rizal sa bahaging ito ng nobela?
4. Ano ang paniniwala ni Kabesang Tales tungkol sa mga hukom? Tama ba ito? Bakit?
5. Anong konsepto tungkol sa kalagayan ng mga Pilipino noon ang nais palitawin ni Rizal sa buhay ni Kabesang Tales?
6. Ano ang bunga ng naging desisyon ni Kabesang Tales kay:
 - a. Huli
 - b. Tandang Selo
 - c. Tano
7. Ano ang naging reaksiyon ni Simoun sa ginawa ni Kabesang Tales?
8. Kung ikaw si Kabesang Tales, gagawin mo rin ba ang kaniyang ginawa?

L.B.3) Ipoproseso ng guro ang mga naging kasagutan ng mga mag-aaral.

L.B.4) Itanong: Para sa iyo, alin ang higit na mahalaga, ang lupang iyong pinaghirapang linangin, ang paghahanap ng katarungan o ang isang buo at tahimik na pamilya? Pangatuwiran.

Kasunduan:
Magsaliksik tungkol sa programa ng pamahalaan sa pamamahagi ng lupa sa mga tenant/ tagatanim o ang Comprehensive Agrarian Reform Program (CARP).

L.D.1) Sa pamamagitan ng Radio Broadcasting o iba pang masining na paraan, iulat sa klase ang nasaliksik na impormasyon tungkol sa CARP.	L.D.2) Susuriin ang inilahad na impormasyon tungkol sa CARP at iugnay sa mga kaisipang lumitaw sa akda o sa karanasan ng mga pangunahing tauhan.	L.D.3) Itanong: Batay sa mga balitang napanood at nabasa, naging matagumpay kaya ang pagapapatupad ng CARP sa ating bansa?
PAGNILAYAN AT UNAWAIN		
PU.A.1) Sa pamamagitan ng <i>Fish Bone</i> , ipasuri sa mga mag-aaral ang naging sanhi at bunga ng mga pangyayari sa buhay ng mga tauhan sa mga kabanatang binasa.	PU.A.2) Pagpapasagot muli sa mga pokus na tanong ng aralin. <ol style="list-style-type: none"> 1. Masasalamain ba ang pagpapahalaga at paniniwala ng mga tauhan sa Diyos, bayan, kapwa-tao at magulang sa pamamagitan ng kanilang ipinakitang kilos o gawi sa nobela? 2. Paano naipapahayag ang sariling paniniwala at pagpapahalaga gamit ang mga salitang hudyat sa pagpapahayag ng saloobin o damdamin? 	PU.A.3) Isagawa ang sumusunod. (K) Hatiin ang klase sa limang pangkat. Pangkat 1 – Bubuo ng panimula at isusulat sa <i>manila paper</i> . Pangkat 2 – Magbibigay ng reaksiyon sa pagpapahalaga at paniniwala ng tauhan sa Diyos. Pangkat 3 – Tatalakayin ang paniniwala at pagpapahalaga sa bayan. Pangkat 4 – Pagsasadula ng pagpapahalaga sa kapwa tao. Pangkat 5 – Pagbuo ng larawan tungkol sa paniniwala at pagpapahalaga magulang.
ILIPAT		
I.A.1) Pagpapanood ng isang <i>video clip</i> ng isang balita o senaryo ng isang demolisyon o pagpapaalis ng may-ari ng lupa sa mga iskuwater. I.A.2) Pagbibigay input ng guro tungkol sa isasagawang <i>photo/video documentary</i> at pamantayan sa pagmamarka.	I.A.3) Mula sa video na pinanood ng buong klase, humanap ng isang suliraning panlipunan ng bansa. Bumuo ng isang <i>photo/video documentary</i> na nagmumungkahi ng solusyon. Tatalakayin ng guro ang mga dapat isaalang-alang sa gagawing dokumentaryo.	I.A.4) Ipanood sa klase ang nabuong photo/ video documentary o <i>upload</i> sa <i>social media</i> . Maaaring idagdag ng guro ang nakuhang bilang ng nag-likes sa pagmamarka.

DESKRIPSYON NG MODYUL/PANIMULA

Ang **Aralin 4.4** ay naglalaman ng mga pagtalakay sa mga karanasan, paniniwala, pananampalataya, saloobin ng mga kababaihan sa naging papel nila sa lipunang kanilang ginagalawan.

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang pagkilala at pagpapahalaga sa mga tauhan ng El Filibusterismo sa mga piling kabanata nito.
Pamantayan sa Pagganap	Ang mga mag-aaral ay makabubuo ng isang <i>STAR PROFILE</i> para sa mga tauhang itinatampok sa bawat kabanata na may kaugnayan sa mga kababaihan.
Pokus na Tanong sa Aralin	Maihahambing ba ang kababaihan sa panahong naisulat ang nobela hanggang sa kasalukuyang panahon?
Panitikan	El Filibusterismo
PAMANTAYANG PANGNILALAMAN Aralin 4.4	Huli, Bilang Simbolo ng Kababaihang Pilipino noon at Ngayon Kabanata 4: Kablesang Tales Kabanata 6: Si Basilio Kabanata 8: Maligayang Pasko! Kabanata 9: Si Pilato Kabanata 10: Kayamanan at Karalitaan Kabanata 19: Ang Mitsa Kabanata 20: Ang Nagpapalagay Kabanata 23: Isang Bangkay Kabanata 24: Mga Pangarap Kabanata 30: Si Huli Kabanata 32: Ang Ibinunga ng mga Paskin Kabanata 35: Ang Pista
DOMAIN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Estratehiya sa Pag-aaral (Ilipat)	Nagagamit ang iba pang sanggunian/ batis ng impormasyon sa pananaliksik
Panonood (Linangin)	Naipapaliwanag ang pagkakatulad ng mga pangyayari sa napanood na pelikula sa ilang pangyayari sa nobela
Paglinang ng Talasalitaan (Linangin)	Nabibigyang ng kaukulang pagpapakahulugan ang mahahalagang pahayag ng awtor/mga tauhan
Pag-unawa sa Binasa (Linangin)	Natitiyak ang pagkamakatotohanan ng akda sa pamamagitan ng pag-uugnay ng ilang pangyayari sa kasalukuyan
Pag-unawa sa napakinggan (Tuklasin)	Nabibigyang puna ang narinig na paghahambing sa akda sa ilang akdang nabasa napanood o napag-aralan
Pagpapahalaga (Linangin)	Napapahalagahan ang mga pagpapasiyang ginagawa ng isang tao sa kaniyang buhay
Pagsulat (Pagnilayan at Unawain)	Naisusulat ang maayos na paghahambing ng binuong akda sa iba pang katulad na akdang binasa
Pagsasalita (Linangin)	Naiiulat ang ginawang paghahambing ng binuong akda sa ilang katulad na akda, gamit ang napiling <i>graphic organizer</i>

TALAN NG MGA GAWAIN SA ARALIN 4.4
(Si Huli: Ang Simbolo ng Babaeng Filipina, Noon, Ngayon, at sa Kasalukuyan)

Mga Gawain sa Paglinang ng Kaalaman <i>(Knowledge)</i>	Mga Gawain sa Pagpoproseso ng Kaalaman at Kakayahan sa Pag-Unawa <i>(Process and Understanding)</i>	Mga Gawain sa Paglilipat ng Pagkaunawa <i>(Transfer)</i>
TUKLASIN		
<p>T.A.1) Itanong sa mga mag-aaral ang mga babaeng nagpaunlad, kumilos at lumaban para sa kaniyang karapatan at sa mas nakararami. Maaari itong kunin sa <i>YouTube</i>/magpapakita ang guro ng mga larawan.</p> <p>Itanong: Magbigay ng mga impormasyon mula sa mga larawang ipinakita o nakita sa <i>youtube</i>.</p>	<p>T.A.2) Sa tulong ng <i>Venn Diagram</i>, paghambingin ang katangian ng inyong ina at ang babaeng ipinakilala sa larawan.</p>	<p>T.A.3) Bumuo ng paglalarawan ng mga kasalukuyang kababaihang Pilipino.</p>
<p>T.B.1) Magsagawa ng isang <i>film showing</i> na “Dekada’70”.</p>	<p>T.B.2) Magkaroon ng malayang talakayan. Kung paano ang isang ina ay nakibaka para sa kaniyang mga anak sa panahon ng mapaniil na pamahalaan. Sa tulong ng <i>Venn Diagram</i> Gawain 1 ay paghambingin ang kanilang mga ina at ang pangunahing tauhan sa pinanood.</p>	<p>T.B.3) Magbigay ng iyong sariling reaksiyon hinggil sa naging talakayan sa Gawain 1 sa pamamagitan ng pagbibigay ng POKUS NA TANONG: Maihahambing ba ang mga kababaihan sa panahong naisulat ito hanggang sa kasalukuyang panahon?</p>

<p>T.C.1) Alamin ang mga katangian ng mga tauhan sa Gawain #2 sa tulong ng mga gabay na tanong.</p> <p>Anong mga katangian ni Huli ang nagpapakita sa isang dalagang Filipina?</p> <p>Marami bang mga kababaihan sa bawat kabanata ang may kahalintulad na katangian niya?</p> <p>Paano mo ilalarawan si Huli sa panahong ito?</p>	<p>T.C.2) Sasabihin ng guro: ang pagmamahal ni Huli sa kaniyang magulang ang nagbibigay ng lakas sa kaniya, samantalang ang pag-ibig niya kay Basilio ang nagpahina sa kaniya.</p> <p>Talakayin ang mga katanungan at hayaang sagutin ito ng mga mag-aaral sa pamamagitan ng pangkatang gawain.</p>	<p>T.C.3) Pasagutan sa mga mag-aaral ang sumusunod na tanong.</p> <p>May mga kababaihan pa ba sa panahong ito na katulad ni Huli?</p> <p>Kung ikaw si Huli, gagawin mo rin ba ang kaniyang ginawa? Ipaliwanag.</p>
LINANGIN		
<p>L.A.1) Ipabasa ang mga kabanatang nakapaloob sa araling ito. (K)</p> <p>Kabanata 4: Kabesang Tales Kabanata 6: Si Basilio Kabanata 8: Maligayang Pasko! Kabanata 9: Si Pilato Kabanata 10: Kayamanan at Karalitaan Kabanata 19: Ang Mitsa Kabanata 20: Ang Nagpapalagay Kabanata 23: Isang Bangkay Kabanata 24: Mga Pangarap Kabanata 30: Si Huli Kabanata 32: Ang Ibinunga ng mga Paskin Kabanata 35: Ang Pista</p>	<p>L.A.2) Batay sa binasang kabanata, sumulat ng buod nito at ipabasa sa klase. (K)</p> <p>Pangkatin ng guro ang mga mag-aaral para bumasa ng tiyak na kabanata at sila mismo ang magbubuod ng aralin. Maaring ang pagbubuod ay maging malikhain.</p> <p>Pangkat 1 – Masining na Pagkukuwento Pangkat 2 – Parada ng mga Tauhan Pangkat 3 – Monolog Pangkat 4 – Pagsasadula Pangkat 5 – Bintana ng paniniwala</p>	<p>L.A.3) Sa pamamagitan ng <i>graphic organizer</i>, ano ang papel na ginagampanan ng mga tauhan sa akda? Paghambingin ang mga ito. (Maaaring kunin ang sagot sa Kabanata 20: Ang Nagpapalagay)</p> <p>L.A.4) Magpagawa ng isang tula na ang paksa ay ukol sa isang babaeng nagpabago sa iyong buhay. Ipabasa ito ng malakas sa mag-aaral.</p>

<p>Paalaala: Sa paglinang sa bawat kabanata, maaaring ibahin ng guro ang mga istratehiyang gagamitin na angkop sa paksa. Ang mga kabanata ay binubuo ng labintatlong kabanata na may kaugnayan kay Huli. Ipabatid sa mga mag-aaral ang naging kontribusyon ng mga kababaihan sa pagbabago ng kanilang paniniwala at saloobin sa lipunang kanilang ginagalawan.</p>		
<p>L.B.2) Bigyang kahulugan ang talasalitaan o bagong salitang nabasa sa bawat kabanata.</p> <p>Maaaring maghanda ang guro ng mga matatalinghagang pananalita /pahiwatig.</p>	<p>L.B.2) Ipawasto sa mag-aaral ang sagot.</p> <p>Maaaring gawing malayang talakayan ang pagwawasto.</p>	<p>L.B.3) Gumawa ng isang pahayag ukol sa temang”Kaya mo bang maging si Huli?” Ipabasa ang nabuong pahayag ng mag-aaral sa klase.</p>
<p>L.C.1) Ipasuri sa mga mag-aaral ang mga mahahalagang pahayag ng mga tauhan. Ipasipi ito sa kanilang <i>notebook</i>.</p>	<p>L.C.2) Hatiin ang klase sa limang pangkat upang iulat ang naitalang pahayag. Maaaring talakayin sa pamamagitan ng masining na paraan o <i>graphic organizer</i>. (K).</p>	<p>L.C.3) Magpagawa ng isang tula na ang paksa ay ukol sa isang babaeng nagpabago sa iyong buhay. Ipabasa ito ng malakas sa mag-aaral.</p>
<p>L.D.1) Maaaring maghanda ang guro ng gabay na tanong batay sa binasang mga kabanata.</p>	<p>L.D.2) Maaaring isulat sa pisara, kartolina o <i>manila paper</i> ang mga gabay na tanong a talakayin ito sa paraang UTS o Ugnayang Tanong-Sagot.</p>	<p>L.D.3) Magsasalaysay ng mga bahagi sa kabanata na pagkakaugnay sa mga pangyayari sa kasalukuyan.</p>
<p>PAGNILAYAN AT UNAWAIN</p>		
<p>PU.A.1) Isa-isahin ang mga pangyayaring may kaugnayan sa mga kababaihan sa sumusunod na kabanata.</p>	<p>PU.A.2) Kuhanin ang mahalagang konseptong natutuhan ng mag-aaral sa mga kabanata sa pamamagitan ng pagsagot sa pokus na tanong: (K) 1. Maihahambing ba ang kababaihan sa panahong isinulat ang nobela sa kasalukuyan?</p>	<p>PU.A.4) Sumulat ng sanaysay tungkol sa mga karanasan ng mga kababaihan sa kasalukuyan at sa panahong naisulat ang akda. Ipabasa ng malakas sa mag-aaral.</p>

Kabanata 34: Ang Kasal ni Paulita at Juanito
 Kabanata 4: Pagkakasakit ni Lucia at Huli
 Kabanata 6: Ang pagpasok ni Maria Clara sa Beaterio.
 Kabanata 9: Si Huli ay isang dalagang hindi marunong magdasal.
 Kabanata 8: Habang papaalis na si Huli ay naging emosyonal siya.
 Kabanata 19: Ang kaawa-awang ina ay umiyak samantalang si Placido ay lalong naiinis.
 Kabanata 24: Ang pagliligawan at pagpapakasal.
 Kabanata 30: Madumi ang *agua bendita* kaya si Huli ay hindi nag-antanda sapagkat may dala raw itong sakit.
 Kabanata 32: Maraming ina ang nagpauwi sa kanilang mga anak sa lalawigan upang harapin ang pagsasaka.
 Kabanata 10: Ang pagkahilig ng mga kababaihan sa alahas at iba ibang palamuti gayundin ang kanilang pagiging mahiyain at pagkamahinhin.
 Kabanata 23: Si Maria Clara ay pumanaw na may bahid dungis at hindi sila nagkasama ng kanilang kasintahan.

PU.A.3) Sagutin ang sumusunod. Gumamit ng angkop at masining na paglalarawan ng tauhan, pangyayari, at damdamin sa bawat kabanata.

Pamagat/ Kabanata	Tauhan	Pangyayari	Damdamin

ILIPAT										
<p>I.A.1) Magbalik-aral sa mga pangyayaring naganap sa mga kabanatang may kinalaman sa mga kababaihan.</p> <p>I.A.2) Pagbibigay <i>input</i> ng guro sa mag-aaral ang pagsasagawa ng <i>STAR PROFILE</i> ng mga tauhan sa bawat kabanata. Ipahanda sa mga mag-aaral ang mga kakailanganing kagamitan</p>	<p>I.A.3) Sa pamamagitan ng pagpili ng mga tauhan sa kabanata ay gagawa ang mag-aaral ng <i>STAR PROFILE</i> sa pamagitan ng mga sumusunod na paksa:</p> <p>A. Katapatan sa bayan B. Pagmamahal sa Pamilya C. Pag-ibig at pagmamahal D. Matatag na Desisyon. E. Paghambingin ang kababaihan noon at ngayon.</p> <table><tr><td>Sitwasyon</td><td>Isulat ang pangyayari na sangkot ang mga tauhan.</td></tr><tr><td>Task (Isasagawa)</td><td>Ano ang gagawing ng tauhan.</td></tr><tr><td>Aplikasyon</td><td>Paano ang ginawa ng tauhan. Upang mabigyan ng magandang pamamaraan ang suliraning kinaharap nito?</td></tr><tr><td>Resulta</td><td>Magandang kinalabasan ng naging desisyon ng tauhan.</td></tr></table>	Sitwasyon	Isulat ang pangyayari na sangkot ang mga tauhan.	Task (Isasagawa)	Ano ang gagawing ng tauhan.	Aplikasyon	Paano ang ginawa ng tauhan. Upang mabigyan ng magandang pamamaraan ang suliraning kinaharap nito?	Resulta	Magandang kinalabasan ng naging desisyon ng tauhan.	<p>I.A.4) Matapos na masagutan ng mag-aaral ang gawain, magsagawa ng exhibit ng <i>STAR PROFILE</i> bilang pagpapahalaga sa kababaihan .</p>
Sitwasyon	Isulat ang pangyayari na sangkot ang mga tauhan.									
Task (Isasagawa)	Ano ang gagawing ng tauhan.									
Aplikasyon	Paano ang ginawa ng tauhan. Upang mabigyan ng magandang pamamaraan ang suliraning kinaharap nito?									
Resulta	Magandang kinalabasan ng naging desisyon ng tauhan.									

DESKRIPSYON NG MODYUL/PANIMULA

Ang **Aralin 4.5** ay naglalaman ng mahalagang kabanatang kinasasangkutan ni Isagani at kaugnay na pangyayari sa kaniya. Tatalakayin ang mga Kabanata 2, 14, 15, 22, 27, 35, at 37 sa araling ito. Sasagutin ang pokus na tanong na: Kailangan bang magkaroon ng kamalayan ang isang kabataan sa mga nangyayari sa kaniyang bayan? At gaano kahalaga ang wika sa isang bayan?

Tema	El Filibusterismo sa Nagbabagong Daigdig
Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa at pagpapahalaga sa nobelang El Filibusterismo bilang isang obra maestrang pampanitikan
Pamantayang Pagganap	Ang mag-aaral ay nakapagpapalabas ng makabuluhang <i>photo/video documentary</i> na magmumungkahi ng solusyon sa isang suliraning panlipunan sa kasalukuyan
Pokus na Tanong sa Aralin	Kailangan bang magkaroon ng kamalayan ang isang kabataan sa mga nangyayari sa kaniyang bayan? Ipaliwanag. Gaano kahalaga ang isang wika sa isang bayan?
Produkto	Paggawa ng sariling komiks na nagpapakita ng sariling kabayanihang ginawa para sa wika at bayan.
PAMANTAYANG PANGNILALAMAN Aralin 4.5	Si Isagani Kabanata 2: Sa Ilalim ng Kubyerta Kabanata 14: Sa Bahay ng mga Estudyante Kabanata 15: Si Ginoong Pasta Kabanata 22: Ang Palabas Kabanata 27: Ang Prayle at ang Pilipino Kabanata 35: Ang Piging Kabanata 37: Ang Hiwaga
DOMAIN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Paglinang ng Talasalitaan (Linangin)	Nabibigyang-kahulugan ang matatalinghagang pahayag sa pamamagitan ng pagbibigay ng halimbawa
Pag-unawa sa Binasa (Linangin)	Natatalakay ang mga kaisipang ito: <ul style="list-style-type: none"> • kabuluhan ng edukasyon • kabayanihan • karuwagan • kalupitan at pagsasamantala sa kapwa • kahirapan • karapatang pantao • paninindigan sa sariling prinsipyo Naipaliliwanag ang kabuluhan ng mga kaisipang lutang sa akda kaugnay ng: <ul style="list-style-type: none"> • karanasang pansarili • gawaing pangkomunidad • isyung pambansa • pangyayaring pandaigdig Nasusuri ang nobela batay sa pananaw/teoryang romantismo
Panonood (Linangin)	Naipaliliwanag ang pagkakatulad ng mga pangyayari sa napanood na pelikula sa ilang pangyayari sa nobela

Pagsasalita (Linangin)	Naiuulat ang ginawang paghahambing sa binasang akda sa ilang katulad na akda, gamit ang napiling <i>graphic organizer</i> Naipahahayag ang sariling paniniwala at pagpapahalaga tungkol sa mga kaisipang namayani sa akda
Gramatika at Retorika (Linangin)	Nagagamit ang angkop na mga salitang naghahambing
Estratehiya sa Pag-aaral (Ilipat)	Nagagamit ang iba-ibang sanggunian/batis ng impormasyon
Pagsulat (Ilipat)	Naisusulat ang pagpapaliwanag ng sariling mga paniniwala at pagpapahalaga kaugnay ng mga kaisipang namayani sa akda Naisusulat ang maayos na paghahambing ng binuong akda sa iba pang katulad na akdang binasa

TALAAN NG MGA GAWAIN PARA SA ARALIN 4.5 (Si Isagani)

Mga Gawain sa Paglinang ng Kaalaman (<i>Knowledge</i>)	Mga Gawain sa Pagproseso ng Kaalaman at kakayahan sa Pag-unawa (<i>Process and Understanding</i>)	Mga Gawain sa Paglilipat ng Pagkaunawa (<i>Transfer</i>)
TUKLASIN		
<p>T.A.1) Magpaskil ng larawan ng bayani, ng pagpapahirap ng mga dayuhan sa mga Pilipino noon, ng mukha ng kahirapan sa kasalukuyan, ng kaguluhan sa loob at labas ng bansa, ng sanhi at bunga ng kalamidad at ng larawan ng korapsyon. Hahatiin ang klase sa anim na pangkat.</p> <p>Sabihin: “Magbigay ng impormasyon na inyong nalalaman sa mga larawang nakapaskil.” (K)</p> <p>T.A.2) Sa pamamagitan ng 3-2-1 Chart, alamin ang tatlong dati nang pagkakakilala ng mag-aaral kay Isagani, dalawang bagay o impormasyong nais mo pang malaman sa kaniya at isang mahalagang tanong na nais mong mabigyan pa ng sagot sa araling ito.</p>	<p>T.A.3) Bigyan ng pagkakataon ang bawat miyembro ng pangkat na magbahaginan ng kanilang nalalaman sa mga nakapaskil na larawan.</p> <p>Pumili ng mag-aaral na maglalahad ng kanilang napag-usapan.</p>	<p>T.A.4) Sa pamamagitan ng <i>pair share</i>, magpalitan ng sagot ang magkapareha at pumili lamang ng ilang magkapareha na magbabahagi ng kanilang napag-usapan.</p> <p>Ipasasagot ang pokus na tanong: Kailangan bang magkaroon ng kamalayan ang isang kabataan sa mga nangyayari sa kaniyang bayan? Ipaliwanag. Gaano kahalaga ang isang wika sa isang bayan?</p>

LINANGIN		
<p>L.A.1) Ipabasa ang mga kabanatang nakapaloob sa araling ito. (I)</p>	<p>L.A.2) Sa pamamagitan ng <i>concept map</i>, bumuo ng mga kaisipang nangibabaw sa binasang kabanata. (K)</p> <p>L.A.3) Ipatanghal/Ibahagi ang mga napag-usapang gawain/sagot. Hingan ng <i>feedback</i> ang mag-aaral sa ginawa ng bawat pangkat. Magbigay rin ang guro ng karagdagang puna at mungkahi kung kinakailangan.</p>	<p>L.A.4) Magpasulat ng editoryal na naglalahad ng sariling paniniwala at pagpapahalaga kaugnay ng mga kaisipang namayani sa akda. Ibigay ang sumusunod na pamantayan sa pagsulat. (I)</p> <ol style="list-style-type: none"> kalinawan gramatika bantas nanghihiikayat naglalahad ng sariling paniniwala kaangkupan sa paksa
<p>L.B.1) Pabigyang kahulugan ang matatalinghang pahayag sa pamamagitan ng halimbawa.</p>	<p>L.B.2) Ipawasto sa mag-aaral ang sagot. Pangkatin ang klase. Ang bawat miyembro ay magpapalitan ng kanilang paliwanag upang mabigyang linaw kung bakit iyon ang kanilang naging sagot. (K)</p>	<p>L.B.3) Gumawa ng sariling paglalarawan sa tauhang tinatalakay gamit ang matatalinghang pahayag na binigyang kahulugan.</p>
<p>L.C.1) Ipagawa/Ipasagot ang mga gabay na tanong: (I)</p> <ol style="list-style-type: none"> Ano ang mga kaisipang namayani sa akda? Ilahad ang iyong sariling paniniwala at pagpapahalaga. Paano ipinakita ang kabuluhan ng edukasyon sa aralin? Naipakita ba sa aralin ang kabayanihan at karuwagan ng tauhang si Isagani? Itala ang mga patunay rito. Iugnay ang mga pangyayari sa aralin kaugnay ng: karanasang pansarili, gawaing pangkomunidad, isyung pambansa, at pangyayaring pandaigdig. Suriin ang mga kabanatang binasa batay sa pananaw/teoryang romantismo. 	<p>L.C.2) Hatiin ang klase sa limang pangkat upang iulat ang naging kasagutan sa tanong. Maaaring talakayin sa pamamagitan ng masisining na paraan. (K)</p> <p>Maaaring: Isulat sa pisara, kartolina o <i>manila paper</i> ang mga gabay na tanong at talakayin ito sa paraang UTS o Ugnayang Tanong-Sagot.</p>	<p>L.C.3) Ihambing ang mga pangyayari sa mga kabanata sa napanood na pelikula o ilang akda gamit ang <i>Compare and Contrast Chart</i>.</p>

PAGNILAYAN AT UNAWAIN		
PU.A.1) Magbalik-aral sa mga tinalakay na aralin.	<p>PU.A.2) Kuhanin ang mahalagang konseptong natutuhan ng mag-aaral sa aralin. (K) Sagutin ang mga pokus na tanong: Kailangan bang magkaroon ng kamalayan ang isang kabataan sa mga nangyayari sa kaniyang bayan? Ipaliwanag. Gaano kahalaga ang isang wika sa isang bayan?</p> <p>PU.A.3) Ipaulat sa bawat pangkat ang naging kaisahang sagot nila. Hikayatin ang bawat pangkat na gawin ito sa masining na paraan. Hingan ng <i>feedback</i> ang bawat pangkat sa naging sagot ng iba pang pangkat. Magbigay rin ng <i>feedback</i> ang guro.</p>	<p>PU.A.4) Ipasagot: Punan ang patlang upang mabuo ang kaisipan.</p> <p>Para sa akin, mahalaga ang araling ito dahil _____.</p>
ILIPAT		
<p>I.A.1) Magbalik-aral sa mahahalagang konseptong mula sa aralin.</p> <p>Magbibigay ng kaunting impormasyon o <i>input</i> ang guro sa pagbuo ng isang komiks at pamantayan sa pagmamarka o rubriks.</p>	<p>I.A.2) Pagkilala sa mga pangyayaring nagpapakilala ng kabayanihang ginawa para sa wika at bayan. Pagkatapos, bumuo ng sariling komiks mula sa pangyayari.</p> <p>Magbigay ng sapat na oras sa pagsasagawa ng pagganap.</p>	<p>I.A.3) Ipapabasa o ipakikita sa klase ang nabuong komiks.</p>

DESKRIPSYON NG MODYUL/PANIMULA

Ang **Aralin 4.6** ay naglalaman ng pagtalakay sa mahalagang kabanatang kinasasangkutan ni Padre Florentino at kaugnay na pangyayari sa kaniya. Tatalakayin ang mga Kabanata 2, 3, at 39 sa araling ito. Sasagutin ang pokus na tanong na: Sa gitna ng mga kabiguan, paano ka magiging makatarungan?

TEMA	El Filibusterismo sa Nagbabagong Daigdig
PAMANTAYANG PANGNILALAMAN	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa at pagpapahalaga sa nobelang El Filibusterismo bilang obrang maestrang pampanitikan.
PAMANTAYANG PAGGANAP	Ang mag-aaral ay nakapagpapalabas ng makabuluhang <i>photo/video documentary</i> na magmumungkahi ng solusyon sa isang suliraning panlipunan sa kasalukuyan.
POKUS NA TANONG SA ARALIN	Sa gitna ng mga kabiguan, paano ka magiging makatarungan?
PRODUKTO	Pagsulat ng pagpapaliwanag ng sariling mga paniniwala at pagpapahalaga kaugnay ng mga kaisipang namayani sa akda
PAMANTAYANG PANGNILALAMAN Aralin 4.6	Si Padre Florentino Kabanata 2 – Sa Ilalim ng Kubyerta Kabanata 3 – Mga Alamat Kabanata 39 – Katapusan
DOMAIN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Paglinang ng Talasalitaan (Linangin)	Nabibigyan ng kaukulang pagpapakahulugan ang mahahalagang pahayag ng aktor/mga tauhan
Pag-unawa sa Binasa (Linangin)	<p>Nasusuri ang mga kaisipang lutang sa akda (Diyos at kapwa-tao)</p> <p>Natatalakay ang mga kaisipang ito:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pamamalakad sa pamahalaan - pagmamahal sa Diyos at kapwa-tao - kabayanihan - karuwagan - paggamit ng kapangyarihan ng salapi - kalupitan at pagsasamantala sa kapwa - kahirapan - karapatang pantao - paninindigan sa sariling prinsipyo <p>Naipaliliwanag ang kabuluhan ng mga kaisipang lutang sa akda kaugnay ng:</p> <p>karanasang pansarili gawaing pangkomunidad isyung pambansa pangyayaring pandaigdig</p> <p>Nasusuri ang nobela batay sa pananaw/teoryang humanismo</p>

Panonood (Linangin)	Naiuugnay ang kaisipang namayani sa pinanood na bahagi ng binasang akda sa mga kaisipang namayani sa binasang akda
Pagsasalita (Linangin)	Naisasagawa ang angkop na pagsasatao ng mga tauhan ng nobela
Gramatika at Retorika (Linangin)	Nagagamit ang angkop na masining na paglalarawan ng tao, pangyayari at damdamin
Estratehiya sa Pag-aaral (Ilipat)	Nagagamit ang iba-ibang sanggunian/batis ng impormasyon
Pagsulat (Ilipat)	Naisusulat ang pagpapaliwanag ng sariling mga paniniwala at pagpapahalaga kaugnay ng mga kaisipang namayani sa akda

TALAN NG MGA GAWAIN PARA SA ARALIN 4.6 (Si Padre Florentino)

Mga Gawain sa Paglinang ng Kaalaman (<i>Knowledge</i>)	Mga Gawain sa Pagproseso ng Kaalaman at kakayahan sa Pag-unawa (<i>Process and Understanding</i>)	Mga Gawain sa Paglilipat ng Pagkaunawa (<i>Transfer</i>)
TUKLASIN		
<p>T.A.1) Itanong: Anong pelikula o teleserye ang nag-iwan ng tatak sa kanilang isipan at bakit? (I)</p> <p>T.A.2) Magpanood sa mag-aaral ng bahagi ng isang pelikula o teleserye.</p>	<p>T.A.3) Itanong ang sumusunod pagkatapos mapanood: (K)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Anong bahagi ng napanood ang nag-iwan ng tatak sa iyong isipan? Bakit? 2. Makatarungan ba ang naging wakas sa tauhan? Ipaliwanag. <p>Bigyan ng pagkakataon ang bawat miyembro ng pangkat na magbahaginan ng kanilang sagot sa mga tanong.</p>	<p>T.A.3) Pumili ng mag-aaral na maglalahad ng kanilang mungkahing maging wakas sa napanood na teleserye o pelikula.</p>

T.B.1) Sa pamamagitan ng *anticipation-reaction guide*, ipasulat ang **Oo** kung makikita ang pahayag sa araling tatalakayin at **Hindi** kung hindi ito makikita sa aralin.(I)

Oo/ Hindi	Pahayag	Oo/ Hindi
	1. Ang tahanan ni Pare Florentino ay nasa baybayin ng dagat.	
	2. Si Don Tiburcio ay isa lamang sa mga nang-uusig kay Pare Florentino.	
	3. Dugang dumating si Simoun sa bahay ni Pare Florentino.	
	4. Uminom ng lason si Simoun dahil ayaw pahuli ng buhay sa mga guwardiya sibil.	
	6. Si Simoun ay 14 na taong namalagi sa Europa.	
	6. Ang lahat ng mga pangarap ni Simoun ay nagkaroon ng katuparan sa tulong ng pamahalaan	
	7. Sa kaapihang natamo ay ninais ni Simoun na makapag-higanti.	
	8. Sumali rin si Simoun sa digmaan sa Cuba.	
	9. Ginawa ni Simoun sa paggawa ng mali ang Kapitan	

T.B.2) Ipapaliwanag kung bakit ito ang kanilang naging sagot. Babalikan ito ng mag-aaral pagkatapos ng pagtalakay sa aralin upang matiyak na ang wastong sagot. (I)

T.B.3) Sagutin ang pokus na tanong:
a. Sa gitna ng mga kabiguan, paano ka magiging makatarungan?

Pangkatin ang mag-aaral, magpalitan ng sagot ang magkapareha at pumili lamang ng ilang magkapareha na magbabahagi ng kanilang napag-usapan.

Sabihin: Magkatulong nating tutuklasin ang mga sagot sa mga nais ninyong malaman sa pagpapatuloy ng ating talakayan.

LINANGIN

L.A.1) Ipabasa ang mga kabanatang nakapaloob sa araling ito. (I)

L.A.2) Magbigay ng lima hanggang sampung matatalinghagang pahayag ng mahalagang tauhan. Maaaring ito ay nakasulat sa *manila paper* o kartolina. Pabigyang kahulugan ang matatalinghagang pahayag na ito. (I)

L.A.4) Magpasulat ng tekstong naglalarawan tungkol sa kabayanihan ng isang tao. Ibigay ang sumusunod na pamantayan sa pagsulat. (I)

	<p>L.A.3) pagawa/Ipasagot ang mga gabay na tanong na maaaring talakayin sa pamamagitan ng masining na paraan (K).</p> <p>Bigyan ng pagkakataon ang mag-aaral na pag-usapan kung paano nila itatanghal sa klase. Bigyang laya pa rin ang mag-aaral sa estratehiyang nais nila. Ilan sa mga tanong/gawain ay ang sumusunod:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ano ang kaugnayan ni Padre Florentino kay Simoun? 2. Sa mga alamat na binanggit sa Kabanata 3, pumili ng isa na iiugnay sa kalagayan ng Pilipinas noon at ngayon. 3. Ilarawan ang pamamalakad ng pamahalaan noong panahon ng Español. Kung nabuhay ka sa panahong iyon, pipiliin mo ba ang pamahalaang iyon o ang kasalukuyan? 4. Naipakita ba sa aralin ang kabayanihan at karuwagan ng tauhang sina Simoun at Pare Florentino? Itala ang mga patunay rito. 5. Iugnay ang mga pangyayari sa aralin sa iyong karanasan o karanasan ng iba. 6. Ihambing ang mga pangyayari sa mga kabanata sa napanood na pelikula o ilang akda gamit ang <i>compare and contrast chart</i>. 	<ol style="list-style-type: none"> a. kalinawan b. gramatika c. bantas d. naglalarawan e. gamit ang mga salitang naglalarawan f. kaangkupan sa paksa
--	--	--

	<p>7. Suriin ang nobela batay sa pananaw/teoryang humanismo.</p> <p>Pangkatin ang mag-aaral. Bigyan ng sampung minuto ang bawat pangkat na mag-<i>brainstorming</i>. Ang bawat miyembro ay magpapalitan ng kanilang paliwanag sa kanilang naging pagpapakahulugan. (K)</p>	
PAGNILAYAN AT UNAWAIN		
<p>PU.A.1) Magbalik-aral sa mga tinalakay na aralin. (I)</p>	<p>PU.A.2) Kuhanin ang mahalagang konseptong natutuhan ng mag-aaral sa aralin sa pamamagitan ng pagsagot sa pokus na tanong. (K)</p> <p>1. Sa gitna ng kabiguan, paano ka magiging makatarungan?</p> <p>Ipaulat sa bawat pangkat ang naging kaisahang sagot nila. Hikayatin ang bawat pangkat na isagawa ang bahaging ito sa masining na paraan.</p>	<p>PU.A.3) Buuin ang kasunod na pahayag.</p> <p>Matapos kong mabasa ang mga kabanata, nalaman ko na _____.</p> <p>Naramdaman ko rin na _____.</p> <p>Dahil dito, nais kong baguhin sa aking ugali ngayon , _____.</p>
ILIPAT		
<p>I.A.1) Magbalik-aral sa mahahalagang konsepto mula sa aralin.</p> <p>Ihahanda ng guro ang mag-aaral sa isasagawang pagsulat ng pagpapaliwanag o tekstong nagpapatid at pamantayan sa pagmamarka.</p> <p>I.A.2) Magtatala ng mga kaisipang namayani sa akda. Isulat sa <i>cut off strips of cartolina</i> at idikit sa pisara.</p>	<p>I.A.2) Magpasulat ng isang tekstong nagpapaliwanag sa sariling mga paniniwala at pagpapahalaga kaugnay ng mga kaisipang namayani sa akda. (I)</p> <p>Maglaan ng oras at panahon sa isusulat na teksto ng pagpapaliwanag.</p>	<p>I.A.3) Magpabasa ng ilang nasulat na teksto sa harap ng klase.</p>

DESKRIPSYON NG MODYUL/PANIMULA

Ang **Aralin 4.7** ay naglalaman ng mahahalagang kabanatang kinasasangkutan ni Simoun at iba pang tauhang may kaugnayan sa kaniya. Tatalakayin sa araling ito ang mga Kabanata 1, 2, 3, 7, 10, 11, 16, 32, 33, 35, at 39. Bahagi din ng pagtalakay sa mga piling kabanata ng El Filibusterismo ang mahahalagang tanong tungkol sa akda na susukat sa kanilang dunong na umunawa at magpahalaga sa kulturang umiiral sa isang tiyak na panahon.

Tema	El Filibusterismo sa Nagbabagong Daigdig
Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa at pagpapahalaga sa nobelang El Filibusterismo bilang isang obra maestrang pampanitikan
Pamantayang Pagganap	Pagtatanghal ng isang <i>music video</i> na nagpapakita sa manononod na sa kabila ng kawalang katarungan dapat pa ring maging positibo sa buhay
Pokus na Tanong	Paano dapat na maging positibo sa buhay sa kabila ng pagkakait sa iyo ng katarungan?
PAMANTAYANG PANGNILALAMAN Aralin 4.7	Si Simoun Kabanata 1: Sa Itaas ng Kubyerta Kabanata 2: Sa Ilalim ng Kubyerta Kabanata 3: Mga Alamat Kabanata 7: Si Simoun Kabanata 10: Kayamanan at Karalitaan Kabanata 11: Los Baños Kabanata 16: Ang mga Kapighatian ng Isang Tsino Kabanata 32: Ang Bunga ng mga Paskin Kabanata 33: Ang Huling Matuwid Kabanata 35: Ang Piging Kabanata 39: Ang Katapusan
DOMAIN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Paglinang ng Talasalitaan (Linangin)	Nabibigyang kahulugan ang matatalinghagang pahayag sa pamamagitan ng pagbibigay ng halimbawa
Pag-unawa sa Pinakinggan (Linangin)	Nasusuri ang napakinggang paglalahad ng sariling damdamin ng mga tauhan na may kaugnayan sa: pagkainip/pagkayamot, at pagkapoot
Panonood (Linangin)	Naiuugnay ang kaisipang namayani sa pinanonood na bahagi ng binasang akda/kabanata sa mga kaisipang namayani sa binasang akda
Pagsasalita (Linangin)	Naipahahayag ang sariling paniniwala at pagpapahalaga tungkol sa mga kaisipang namayani sa akda Nauugnay ang mga isyung panlipunan nang panahon ni Jose Rizal na makatotohanan pa rin sa kasalukuyan
Gramatika at Retorika (Linangin)	Naipapahayag ang sariling paniniwala at pagpapahalaga gamit ang angkop na mga salitang hudyat sa pagpapahayag ng saloobin/damdamin
Estratehiya sa Pag-aaral (Ilipat)	Nagagamit ang iba-ibang sanggunian/batis ng impormasyon

Pagsulat (Ilipat)	<p>Naisusulat ang pagpapaliwanag ng sariling mga paniniwala at pagpapahalaga kaugnay ng mga kaisipang namayani sa akda</p> <p>Naisusulat ang maayos na paghahambing ng binuong akda sa iba pang katulad na akdang binasa</p>
Pag-unawa sa Binasa (Linangin)	<p>Natatalakay ang mga kaisipang ito:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kabuluhan ng edukasyon - kabayanihan - karuwagan - kalupitan at pagsasamantala sa kapwa - kahirapan - karapatang pantao - paninindigan sa sariling prinsipyo <p>Naipaliliwanag ang kabuluhan ng mga kaisipang lutang sa akda kaugnay ng:</p> <ul style="list-style-type: none"> - karanasang pansarili - gawaing pangkomunidad - isyung pambansa - pangyayaring pandaigdig <p>Nasusuri ang nobela batay sa pananaw/teoryang humanismo</p>

TALAAN NG MGA GAWAIN PARA SA ARALIN 4.7 (SI SIMOUN)

Mga Gawain sa Paglinang ng Kaalaman (<i>Knowledge</i>)	Mga Gawain sa Pagproseso ng Kaalaman at Kakayahan sa Pag-unawa (<i>Process and Understanding</i>)	Mga Gawain sa Paglilipat ng Pagkaunawa (<i>Transfer</i>)
TUKLASIN		
<p>T.A.1) Magpaskil ng larawan ni Reyna Sentensyada na nakapiring ang mga mata at hawak ang timbangang hindi pantay. Tatanungin ang mag-aaral sa ipinahihiwatig nito gamit ang sumusunod na gabay na tanong: (I)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ano ang simbolo ng timbangan? 2. Bakit may piring ang Reyna Sentensyada? 3. Bakit hindi pantay ang timbangan? 	<p>T.A.2) Pangkatín ang klase at bigyan ng pagkakataon ang bawat miyembro ng pangkat na magbahaginan ng kanilang pagpapakahulugan.</p>	<p>T.A.3) Magbigay ng mungkahi ng maaaring simbolo ng katarungan.</p>

<p>T.B.1) Pagpapasagot ng pokus na tanong. Paano dapat maging positibo sa buhay sa kabila ng pagkakait ng katarungan? (I)</p>	<p>T.B.2) Sa pamamagitan ng <i>two-way chart</i>, kunin muna ang hinuha ng mag-aaral sa pokus na tanong. (Babalikan ang pagsagot sa bahaging ito sa bahaging pagnilayan at unawain.) Pumili ng mag-aaral na maglalahad ng napag-usapan ng kanilang pangkat.</p>	<p>T.B.3) Sa binuong pangkat, magpalitan ng sagot ang magkakapangkat at pumili lamang ng ilang miyembro na magbabahagi ng kanilang napag-usapan.</p> <p>Sabihin: Magkatulong nating tutuklasin ang mga sagot sa mga nais ninyong malaman sa pagpapatuloy ng ating talakayan.</p>
LINANGIN		
<p>L.A.1) Ipabasa ang mga kabanatang nakapaloob sa araling ito. (I)</p>	<p>L.A.2) Magtatala ang mga mag-aaral ng mahahalagang pangyayari mula sa mga kabanatang binasa. Maaaring gamitin ang grapikong presentasyon – <i>story grammar</i>, <i>story log</i>, <i>story frame</i></p>	<p>L.A.3) Ipasagot ang tanong na:</p> <p>Anong mahalagang kaisipan ang nakapaloob sa kabanatang binasa?</p>
<p>L.B.1) Pabigyang kahulugan ang matatalinghagang pahayag na hinango sa kabanata. Ipawasto sa mag-aaral ang sagot.</p>	<p>L.B.2) Magbigay ng halimbawa batay sa kahulugan.</p>	<p>L.B.3) Sumulat ng maikling tula (dalawang saknong na may apat na taludtod) gamit ang mga matatalinghagang pahayag/salita. Tiyaking may kaugnayan sa mga kabanatang tinatalakay.</p>
<p>L.C.1) Ipasagot ang mga gabay na tanong na may kaugnayan sa mga kabanatang binasa. Ilan sa mga tanong/gawain ay ang sumusunod: (I o K)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ilahad ang kahalagahan ng edukasyon sa isang tao at sa isang bansa. 2. Ilarawan ang pamamalakad ng pamahalaan sa panahong naisulat ang akda. 3. Makatarungn ba ang pagkitil sa sariling buhay huwag lamang madakip ng may-kapangyarihan? Ipaliwanag. 	<p>L.C.2) Hatiin ang klase sa pangkat. Bigyan ng pagkakataon ang mag-aaral na pag-usapan kung paano nila iuulat sa klase ang kanilang mga kasagutan. Bigyang laya pa rin ang mag-aaral sa estratehiyang nais nila. Hikayatin lamang na masining ang pamamaraan na kanilang isasagawa. (K)</p>	<p>L.C.3) Magpasulat ng sariling tula kaugnay ng paniniwala at pagpapahalaga sa kaisipang namayani sa akda. Ibigay ang sumusunod na pamantayan sa pagsulat. (I)</p> <ol style="list-style-type: none"> a. taglay ang elemento ng tula b. angkop sa paksa c. nanghihikayat d. nagpapahalaga sa akda

<p>4. Naiuugnay ang mga pangyayari sa aralin kaugnay ng</p> <ul style="list-style-type: none"> - karanasang pansarili - gawaing pangkomunidad - isyung pambansa - pangyayaring pandaigdig <p>5. Ihambing ang mga pangyayari sa mga kabanata sa napanood na pelikula o ilang akda gamit ang <i>compare and contrast chart</i>.</p> <p>6. Suriin ang nobela batay sa pananaw/teoryang humanismo.</p> <p>7. Naging makatarungan ba ang kinawakasan ng tauhang si Simoun? Bakit?</p> <p>Maaaring isulat sa pisara, kartolina o <i>manila paper</i> ang mga gabay na tanong at talakayin ito sa paraang UTS o Ugnayang Tanong-Sagot</p>	<p>Ipatanghal/Ibahagi ang mga napag-usapang gawain/sagot. Hingan ng <i>feedback</i> ang mag-aaral sa ginawa ng bawat pangkat. Magbigay rin ang guro ng karagdagang puna at mungkahi kung kinakailangan.</p>	
<p>PAGNILAYAN AT UNAWAIN</p>		
<p>PU.A.1) Magbalik-aral sa mga tinalakay na aralin gamit ang <i>two way chart</i> na ginamit sa bahaging TUKLASIN. Babalikan ang pokus na tanong. (I)</p>	<p>PU.A.2) Kuhanin ang mahalagang konseptong natutuhan ng mag-aaral sa aralin. (K) Mungkahi: Gamitin ang <i>concept map</i> sa paglalahad ng konseptong natutuhan sa aralin/kabanata.</p>	<p>PU.A.3) Ipaulat sa bawat pangkat ang naging kaisahang sagot nila. Hikayatin ang bawat pangkat na gawin ito sa masining na paraan. Hingan ng <i>feedback</i> ang bawat pangkat sa naging sagot ng iba pang pangkat. Magbigay rin ng <i>feedback</i> ang guro. Gamitin bilang pamantayan ang sumusunod:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. pagkakaugnay ng paksa b. organisasyon ng ideya c. kabuluhan (taglay na mensahe) d. nagtataglay ng masining na elemento ng pag-uulat

ILIPAT		
<p>I.A.1) Magbalik-aral sa mahahalagang konsepto mula sa aralin.</p> <p>Ilalahad ang isasagawang pamantayang pagganap at pamantayang sa pagmamarka.</p>	<p>I.A.2) Ipagawa ang pamantayang pagganap para sa aralin. (I)</p>	<p>I.A.3) Pagtatanghal/ Pagpapanood sa nabuong <i>music video</i>. (K)</p> <p>Bigyan sila ng panahon sa paghahanda para sa kanilang gagamiting kagamitan. Pagkatapos ng pagtatanghal ang bawat pangkat ay magkakaroon ng pagbibigay ng <i>feedback</i>.</p> <p>Tatayain ang <i>music video</i> sa pamamagitan ng sumusunod na pamantayan:</p> <ol style="list-style-type: none"> kabuluhan ng kuwento kahusayan ng pagganap ng mag-artista kaangkupan ng musikang inilapat linis ng pag-eedit dating sa manonood

DESKRIPSYON NG MODYUL/PANIMULA

Ang **Aralin 4.8** ay naglalaman ng mga gawaing magpapatunay ng pagkatuto ng mag-aaral sa mga nakaraang aralin. Nakasaad dito ang mga gawain sa pagpoproseso ng kaalaman at kakayahan upang sa ganoon ay mailipat ang kanilang pagkaunawa sa makabuluhang gawain na susukat sa kanilang natutuhan.

Tema	El Filibusterismo sa Nagbabagong Daigdig
Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa at pagpapahalaga sa nobela sa tulong ng mga piling kabanata ng El Filibusterismo
Pamantayang Pagganap	Ang mag-aaral ay nakabubuo ng isang <i>video presentation</i> tungkol sa piling kabanata ng nobela
Pokus na Tanong	Paano dapat na maging positibo sa buhay sa kabila ng pagkakait sa iyo ng katarungan?
PAMANTAYANG PANGNILALAMAN Aralin 4.8	PANGWAKAS NA GAWAIN
DOMAIN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Paglinang ng Talasalitaan (Linangin)	Nabibigyang kahulugan ang matatalinghagang pahayag sa pamamagitan ng pagbibigay ng halimbawa
Pag-unawa sa Pinakinggan (Linangin)	Nasusuri ang napakinggang paglalahad ng sariling damdamin ng mga tauhan na may kaugnayan sa: pagkainip/pagkayamot, at pagkapoot
Panonood (Linangin)	Naiuugnay ang kaisipang namayani sa pinanonood na bahagi ng binasang akda/kabanata sa mga kaisipang namayani sa binasang akda
Pagsasalita (Linangin)	Naipahahayag ang sariling paniniwala at pagpapahalaga tungkol sa mga kaisipang namayani sa akda Naiuugnay ang mga isyung panlipunan noong panahon ni Jose Rizal na makatotohanan pa rin sa kasalukuyan
Gramatika at Retorika (Linangin)	Naipahahayag ang sariling paniniwala at pagpapahalaga gamit ang angkop na mga salitang hudyat sa pagpapahayag ng saloobin/damdamin
Estratehiya sa Pag-aaral (Ilipat)	Nagagamit ng teknolohiya sa pagsasaliksik ng mga impormasyong kakailanganin sa pag-aaral
Pagsulat (Ilipat)	Naisusulat ang pagpapaliwanag ng sariling mga paniniwala at pagpapahalaga kaugnay ng mga kaisipang namayani sa akda Naisusulat ang maayos na paghahambing ng binuong akda sa iba pang katulad na akdang binasa
Pag-unawa sa Binasa (Linangin)	Natitiyak ang papel na gagampanan ng mag-aaral sa pamamagitan ng <i>internalization</i> <ul style="list-style-type: none"> - kahirapan - karapatang pantao - paninindigan sa sariling prinsipyo Naipaliliwanag ang kabuluhan ng mga kaisipang lutang sa akda kaugnay ng: <ul style="list-style-type: none"> - karanasang pansarili - gawaing pangkomunidad - isyung pambansa - pangyayaring pandaigdig Nasusuri ang nobela batay sa pananaw/teoryang humanismo

TALAAN NG MGA GAWAIN SA ARALIN 4.8 (PANGWAKAS NA GAWAIN)

Mga Gawain sa Paglinang ng Kaalaman (<i>Knowledge</i>)	Mga Gawain sa Pagproseso ng Kaalaman at Kakayahan sa Pagkaunawa (<i>Process and Understanding</i>)	Mga Gawain sa Paglilipat ng Pagkaunawa (<i>Transfer</i>)
TUKLASIN		
Ipapili sa mga mag-aaral ang mga mahahalagang kabanata ng nobela.	<p>Ipatukoy ang panimula ng nobela, ang pagpapakilala sa mga pangunahing tauhan at ang napipintong suliranin.</p> <p>Ipaisa-isa ang mga maiigting na pangyayari sa nobela para sa tumitinding galaw.</p> <p>Tukuyin ang pinakamaigting na bahagi ng akda para sa kasukdulan tungo sa kakalasan.</p> <p>Tukuyin ang wakas ng nobela.</p> <p>Gumawa ng isang balangkas ng mga pangyayari.</p>	Gumawa ng isang <i>video presentation</i> ng ginawang mahahalagang pangyayari. Pipili ang guro ng mga piling mag-aaral na magsisiganap sa gagawing presentasyon.
LINANGIN		
	Magkaroon ng pagtalakay sa paggawa ng <i>video presentation</i> o <i>movie trailer</i> o kaya ay magkaroon muna ng pagsasanay sa teatro o pagganap upang malinang ang kakayahan ng mga mag-aaral na gampanan nang mahusay ang papel na ibibigay sa kanila.	<p>Pagkakaroong ng <i>simulation</i> sa papel na gagampanan ng mga mag-aaral.</p> <p>Magkaroon ng <i>internalization</i> ang bawat mag-aaral. Magbibigay ang guro ng mga situwasyon na kanilang iaakto upang mataya ang kakayahang umarte bilang paghahanda sa gagawing <i>video presentation</i>.</p>
PAGNILAYAN AT UNAWAIN		
Sabihing manonood ang mga bata ng katulad na <i>video</i> upang magkaroon ng ideya.	Magpasuri ng isang katulad na <i>video</i> mula sa <i>internet</i> . Tukuyin ang mga pagganap na dapat tularan o hindi dapat tularan sa mga nagsisiganap at sa tagpuang makikita sa pinanood na halimbawa.	Tayain ang ginawang pagtataya at mag <i>set</i> ng isang pangkalahatang kaisipang sa pagbuo ng <i>video presentation</i> .

ILIPAT		
Ihanda ang mga mag-aaral para sa pamantayan sa pagganap. Maaaring ang pamantayan ay pagkasunduan ng buong klase.	Ipasuri sa mga mag-aaral ang binuong pamantayan sa pagmamarka ng gawain. Kung kinakailangang magdagdag o magbawas ay malayang mapagkakasunduan ng grupo. Pagbubuo ng <i>video presentation</i> sa paggabay ng mga pamantayang binuo ng grupo.	Pagpapanood ng <i>video presentation</i> na inihanda ng mga pangkat.

PANGWAKAS NA PAGTATAYA

Piliin at isulat sa sagutang papel ang titik ng tamang sagot.

- Pabalik na si Basilio sa bayan nang marinig ang:
 - Aninong palapit sa kanya
 - Kaluskos ng mga dahon
 - Yabag ng mga paa
 - Takbuhan ng mga hayop
- Nagulat si Basilio nang makilala ang mukha sa tama ng liwanag ng lente, ito ay si:
 - Simoun, ang mag-aalahas
 - Simoun, ang tumulong sa paglilibing sa kanyang ina
 - Simoun na nakatatakot ang mukha
 - Simoun na naghuhukay
- Nang makita ni Simoun si Basilio ay tinangka nitong barilin sapagkat:
 - Nakilala siya nito
 - Baka siya isuplong sa may kapangyarihan
 - Natuklasan ang lihim niya
 - Nagalit siya kay Basilio
- Naitago ni Simoun ang tunay niyang anyo sa kaniyang:
 - Malaki at bughaw na salamin
 - Mahabang balbas
 - Ayos at pananalita
 - Matikas na tindig
- Nagbalik sa kapuluan si Simoun kasama ang:
 - Kura
 - Kastila
 - Tagalog
 - Artilyero

6. Ang wikang nakikituloy lamang sa bansa at hindi maaaring maging sarili ay ang wikang:
- a. Ingles
 - b. Kastila
 - c. Tagalog
 - d. Bisayas
7. Ayon kay Simoun ang lahat na sinabi ni Basilio ay nagaganap lamang sa:
- a. pangarap
 - b. paaralan
 - c. simbahan
 - d. pamahalaan
8. Ang paaralan ay nagkakait na magkaroon ang mga kabataan ng:
- a. kinatawan sa paaralan
 - b. kinatawan sa mga kapulungan
 - c. kinatawan sa akademiya
 - d. kinatawan sa simbahan
9. Ang nagsabing ang karunungan ay hindi hantungan ng tao.
- a. Kabesang Tales
 - b. Basilio
 - c. Simoun
 - d. Sinong
10. Si Simoun ay maaaring matagpuan sa bahay nito sa:
- a. Ongpin
 - b. Escolta
 - c. San Diego
 - d. San Juan
11. Ang araw na pinananabikan ng lahat ay:
- a. ang paglisan ng heneral
 - b. ang pagsapit ng kasal
 - c. ang pagdaraos ng piging
 - d. ang pagbibinyag
12. Ayon sa mga Indiyos, ang demonyong ayaw hiwalayan ni Simoun ay:
- a. ang mga taong bayan
 - b. ang mayayamang mangangalakal
 - c. ang Kapitan-Heneral
 - d. si Basilio
13. Ayaw magpaiwan ni Simoun dahil sa:
- a. baka siya mapaghigantihan
 - b. baka siya malugi sa pangangalakal
 - c. baka siya usigin ng magiging kapalit ng Heneral
 - d. baka wala siyang makasama
14. Inaasahan ni Simoun ang pagdating ni Basilio dahil sa:
- a. ito ay nakatakas sa bilangguan
 - b. natulungan niya ito upang makalaya
 - c. napawalan ng bisa ang paratang sa kaniya
 - d. gusto na nitong makipagsabwatan
15. Handa nang maghimagsik si Basilio dahil sa:
- a. wala nang halaga ang kaniyang buhay
 - b. ito na lamang ang nalalaman niyang paraan
 - c. hinihimok siya ni Simoun na maghimagsik
 - d. nagbagong anyo na siya

16. Ang unang pag-aalsa ay hindi nagtagumpay dahil sa:
 - a. nakita nila na wala silang laban
 - b. kakaunti ang nakuha niyang tauhan
 - c. nakita nila si Simoun na nag-atubili
 - d. Hindi pa handa sa pakikipaglaban si Simoun
17. Ayon kay Simoun, ang isa pang dahilan ng kanilang kabiguan ay sapagkat ang mga tunay na lalaki ay:
 - a. nagpakita ng takot at kahinaan ng loob
 - b. naging gahaman at sakim
 - c. naroroon sa mga bundok at yungib
 - d. pinanghihinaan ng loob
18. Ayon kay Simoun ang laman ng lamparang sasabog ay:
 - a. mga asero at dinamita
 - b. likido at nitrogliserina
 - c. luhang tinipon at poot na tinimpi
 - d. sama ng loob at paghihiganti
19. Idinugtong pa ni Simoun na ang lamparang iyon ay:
 - a. magwawakas sa mga kasalanan
 - b. huling sandata ng mga mahihirap
 - c. sandatang papatay sa lahat ng ganid
 - d. gigimbal sa buong bansa
20. Ang lamparang iyon ay puputok at sasabog kapag:
 - a. umabot ang dalawampung sandali
 - b. lumamlam na ang liwanag
 - c. itinaas ang mitsa
 - d. inalis ang takip ng lampara

21-26. Ayusin at isulat ang a-f ayon sa wastong pagkakasunod-sunod ng mga pahayag.

- A. Panay ang siko ni Basilio kay Isagani
- B. Sasalungatin ng Vice Rector ang panukala.
- C. Nagkasundo ang mga estudyanteng mag-aambagan.
- D. Ayaw magtungo ni Padre Florentino sa itaas ng kubyerta.
- E. Maraming sumasakit ang ulo, nahihilo, namumutla, at naliligo sa sariling pawis.

- _____ Ikapito ng gabi nang magsimulang magdatingan ang mga panauhin sa kasal.
- _____ Samantala, malungkot si Isagani nanonood sa nagaganap na kasiyahan.
- _____ Dumating din si Simoun sa piging dala ang lamparang regalo sa ikinasal.
- _____ Nakita ni Basilio si Isagani at ipinagtapat niya rito na may magaganap na pagsabog.
- _____ Biglang may isang di-kilalang lalaki ang biglang sumulpot at kinuha ang lampara at inihagis ito sa ilog.
- _____ Sa loob ng bahay, isang sulat ng mga babala ang nagpasalin-salin sa kamay ng mga panauhing nagbigay-takot sa kanila.

Piliin sa loob ng kahon ang maaaring maging bunga o kahinatnan ng mga pangyayari.

27. Nagtambak ang mga maleta, tampipi, bakol at iba pang kargamento sa ilalim ng kubyerta.
28. Tutol si Padre Sibyla sa nilalakad na Akademya ng Wikang Kastila ng mga kabataan.
29. Kulang ng pondo sa pagpapatayo ng Akademya.
30. Ayaw matanong ni Padre Florentino nang tungkol kay Don Tiburcio.
31. Nagdalamhati si Huli nang malaman niya ang nangyari kay Basilio dahil:
 - a. maaaring siya ay nalulong nang matagal
 - b. hindi na nito matutupad ang kaniyang pangarap
 - c. hindi na sila magkikita pa
 - d. Patay na si Kabesang Tales
32. Ang hukom Pamayapa ay nagpayo kay Huli na ang lapitan nila ay si Padre Camorra dahil alam niyang ito ay:
 - a. malakas ang impluwensiya
 - b. tumutulong sa mga naaapi
 - c. mahilig sa magagandang babae
 - d. may takot sa Diyos
33. Naniniwala ang marami na ang nangyari kay Basilio ay:
 - a. paglaban nila sa mga paring Kastila
 - b. paghihiganti ng mga Prayle
 - c. makatarungan para sa mga estudyante
 - d. dahil na rin ay Kapitan Tiyago
34. Ang Agua Bendita ayon kay Hermana Penchang ay mabisang gamot kung:
 - a. ipaliligo ito
 - b. iinumina nang dahan-dahan
 - c. maniniwala ka dito
 - d. ihahaplos sa bahaging masasakit
35. "Malapit na ang araw, at sa pagbubukang liwayway ay ako na rin ang magbabalita sa inyo." Sa pahayag na ito, nakikinita ni Simoun na _____.
 - a. magiging malaya ang bansa
 - b. mamatay na siya
 - c. tutulungan niya si Basilio
 - d. magbabago siya ng pasya

SUSI SA PAGWAWASTO: Paunang Pagsusulit

1. C
2. D
3. A
4. B
5. B
6. A
7. C
8. B
9. C
10. B
11. B
12. A
13. C
14. A
15. A
16. B
17. A
18. C
19. A
20. B
21. A
22. B
23. A
24. B
25. A
26. A
27. B
28. D
29. B
30. A
31. B
32. B

33. B
34. B
35. A
36. B
37. C
38. D
39. D
40. C
41. B
42. B
43. C
44. C
45. A
46. A
47. D
48. A
49. A
50. A

SUSI SA PAGWAWASTO: Pangwakas na Pagtataya

1. b
2. b
3. b
4. b
5. b
6. c
7. a
8. b
9. a
10. a
11. a
12. c
13. a
14. b
15. a
16. c
17. a
18. b
19. c
20. c

Mga Sagot sa 21-26

21. a
22. c
23. b
24. d
25. f
26. e

Mga sagot sa 27-30.

27. e
28. b
29. c
30. d
31. c
32. b
33. b
34. d
35. a

DEPED COPY